

MILLIY TIKLANISH

16 (337) 2015 йил 22 апрель, чоршанба Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

“Юртимиз ифтихорлари — ёшлар даврасида” лойиҳаси ватанпарвар ёшларни бирлаштирмоқда

Демократик блок томонидан қатор қонун лойиҳаларини тайёрлаш, маромига етказиш ишлари режалаштирилди

Партия гуруҳлари аъзолари жорий йил биринчи чорагида беш юзга яқин депутатлик сўрови киритди

Муносабат

Миллий манфаатлар

уни ҳимоя қила оладиган мамлакат тараққиётга юз тутати

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида мамлакатимиз олдида турган устувор вазифаларга атрофлича тўхталиб, “эртанги кунни, келажак истиқболимизни ўйлайдиган бўлсак, бугун иқтисодий ҳаётимизда амалга оширилган кенг қўламли ислохотларни, авваломбор, таркибий ўзгаришларни янада чуқурлаштириш, янги, замон талаб қиладиган даражага кўтариш масаласини ҳал қилмасдан туриб, очиқ айтишимиз керак, биз ўз мақсадларимизга — тараққий топан демократик давлатлар қаторига кўтарилишимиз ҳақида гапиришнинг ҳождати қолмайди”, деб таъкидлади.

Дарҳақиқат, бугунги глобаллашув даврида, жаҳон иқтисодиётида давом этаётган мураккаб ҳолатлар ва салбий тенденциялар шароитида барқарор иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолиш осон эмас. Юртимизда фаол инвестиция сиёсати олиб борилаётгани, барча соҳани модернизация қилиш, техник ва технологик янгилаш, транспорт ва коммуникация инфратузилмаларини ривожлантириш бўйича устувор лойиҳалар амалга оширилаётгани иқтисодиётда таркибий ва сифат ўзгаришларини таъминламоқда.

> 3-бет.

Боқий мерос

Алпомишлар юрти — бу диёр

ЎзМТДП ёшларни маънавий меросимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш тарафдори

“Набираларимга ҳар кун “Алпомиш”, “Гўрўгли” дostonларидан парчалар ёд айтиб бераман. Дostonни жон қулоғи билан тинглаётган болажонларимга ҳавас қиламан. Болалигимизда бобо-бувимиздан эшитиб, ёд олган бу дostonларни биз, ҳатто, ўз фарзандларимизга айтишга қўрқадиган замонда яшадик. Минг шукрки, бу меросни набираларимизга қолдириш бахтига муяссар бўлдик”. Бу — Сурхондарёнинг чекка қишлоғида истиқомат қилувчи юз билан юзлашган момонинг дил сўзлари.

Дарҳақиқат, истиқлолга эришганимиздан сўнг халқ оғзаки ижодида бўлган эътибор янгича маъно-мазмун касб этди. Ватанимиз ўтмиши ва буюк келажигидан сўзлайдиган халқ оғзаки ижоди намуналари авлодларнинг фахр-ғурурига айланди. Ҳар бир халқ тарихи, тақдир йўлидаги таназзул юксалишлар унинг эпосларида бадий тарзда мукамал ифодаб берилади. Шу боис

улар даврнинг турли чиғирқларидан эсон-омон ўтиб, асрлар оша авлоддан-авлодга етиб келади. Унда халқ маънавияти, бадий тафаккури, салоҳияти мужассам. Шу маънода биз “Алпомиш” ва “Гўрўгли” каби мумтоз эпослар, минглаб эртақ, халқ кўшиқларига эга маънавий мероси бой халқ эканимиздан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демок-

ратик партияси Марказий кенгаши ва Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти ҳамкорлигида ўтказилган “Ўзбек халқ оғзаки ижодининг маънавиятимиздаги ўрни” мавзусидаги илмий-амалий конференцияда шулар ҳусусида фикрлашилди.

Илмий-амалий конференцияни ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Сарвар Отамуратов кириш сўзи билан очди.

— Президентимизнинг “Юксак маънавият — енгилмас куч” асарида шундай фикрлар борки, уни ўқиган, теран англаган инсон халқимизнинг бой мероси — эпосларимизни асраб-авайлаш юксак инсоний бурч эканини теран ҳис қилади, — деди партия раҳбари.

> 2-бет.

Ушбу сонда:

Ҳаёт кўзгусида

эзгу ғоялар рўёби

> 6-бет.

Аёлларни эъзозлаш — Ватанни улуғлашдир

маърифатли оналаргина комил инсонни тарбиялашга қодир

> 3-бет.

Чўлланиш ва қурғоқчилик

дунёнинг айрим мамлакатларида сув ҳамда озиқ-овқат танқислиги билан боғлиқ муаммоларни келтириб чиқармоқда

> 7-бет.

Қурга киргин ор учун!

> 8-бет.

Демократик кучлар блоки

Фаолият самарадорлигини ошириш

ва саъй-ҳаракатларни бирлаштириш — давр талаби

Мамлакатимизда тарихан қисқа давр ичида асрларга татигулик ишлар амалга оширилди. Ватанимиз равнақи, халқимизнинг фаровон турмушини таъминлашга оид кенг қўламли саъй-ҳаракатлар, иқтисодий ривожлантириш, ҳаётимизни демократлаштириш, тинчлик-осойишталикнинг барқарорлигига қаратилган изчил ислохотлар бугун ўз буй-бастини намоён этмоқда. Дунёда “ўзбек модели” деб ном олган ўзига хос ва мос стратегиямиз ҳар бир соҳада илдам қадамлар билан боришимиз, юксак марра ва ютуқларни қўлга киритишимизга мустақкам замин бўлаётир. Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш муносабати билан Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисидаги нутқида ана шу каби эзгу интилиш ва саъй-ҳаракатларимиз, эришган натижаларимиз фахр-ифтихор билан қайд этилди.

Айни пайтда Президентимизнинг ушбу маърузаси чуқур ўрганилиб, ундан тегишли хулоса чиқарилмоқда, илгари сурилган мақсад-вазифалардан келиб чиққан ҳолда амалга оширишимиз лозим бўлган ишлар режаси ишлаб чиқилмоқда. Ўзбекистон Республи-

каси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги Демократик кучлар блокнинг йиғилиши ҳам давлатимиз раҳбарининг мазкур нутқидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланди.

> 4-бет.

Блиц-интервью

Бугун маҳаллий кенгашлар депутатлари-га берилган имконият ва ваколатлар улардан ташаббускорликни талаб этмоқда.

Сайловчилар халқ вакиллари

амалий ишлар ва ташаббусларни кутмоқда

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг яқинда бўлиб ўтган III Пленумида айни шу масалаларга алоҳида эътибор қаратилди. Партия сайловолди Платформасида белгиланган вазифаларни 2015-2019 йилларда амалга ошириш юзасидан ишлаб чиқилган дастурда партия ташкилотлари ва ЎзМТДПдан сайланган барча даражадаги депутатлар зиммасидаги вазифалар аниқ белгилаб қўйилди. Саккиз йўналишдаги вазифаларни қамраб олган дастурда партия электорати манфаатларига тааллуқли масалаларни ҳал этиш юзасидан партия фракцияси ва гуруҳлари фаолиятини янада кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилди. Уларни амалга оширишда депутатларимиздан ўз ишига масъулият билан ёндашиш, фаоллик кўрсатиш, дастурий мақсад-вазифаларни бажариш талаб этилади.

> 5-бет.

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

www.milliytiklanish.uz
сайтида ҳам ўқинг!

Алпомишлар юрти — бу диёр

ЎЗМТДП ёшларни маънавий меросимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш тарафдори

< Давами.
Бошланиши 1-бетда.

— Юртбошимиз таъкидлаганидек, “Халқ оғзаки ижодининг ноёб дурдонаси бўлиши “Алпомиш” дostonи миллатимизнинг ўзligини намоён этадиган, авлодлардан-авлодларга ўтиб келаётган қаҳрамонлик қўшиғидир. Бу мумтоз асарда тарих тўфонларидан, ҳаёт-мамонт синовларидан омон чиқиб, ўзligини доимо сақлаган эл-юртимизнинг бағрикенглик, матонат, олижаноблик, вафо ва садоқат каби эзгу фазилатлари ўз ifодасини топти. Ишонманки, ҳар бир авлод мана шу қаҳрамонлик дostonини асраб-авайлаб келгуси авлодларга етказди. Бу қаҳрамонлик эпосини қўлаб, уни қалбига, шуурига жо қилган миллатни эса ҳеч қандай куч енга олмайдди”. Дарҳақиқат, халқимизнинг бой оғзаки ижоди миллий-маънавий меросимизнинг мангу сарнашмасидир. У ҳамиша халқнинг бадий тарихи, миллий ва маънавий қадриятлари асоси бўлиб келган. Фольклор асарлари, айниқса, дostonларимизни ўрганиш, уларда қўйланган қаҳрамонларнинг эл-юрт озодлиги ва шахс камолоти йўлидаги ибратли ҳаётини ёш авлод онгига синдириш бугунги глобаллашув даврининг энг долзарб масаласидир.

Бу эзгу мақсад ЎЗМТДП сайловолди Платформасида алоҳида белгиланган бўлиб, бугунги илмий-амалий конференция бу йўлдаги яна бир муҳим қадамдир.

Конференцияда Ўзбекистон фан арбоби Тура Мирзаевнинг “Алпомиш — ўзбек халқ қаҳрамонлик эпоси”, филология фанлари докторлари Шомирза Турдимов ва Жаббор Эшонкуловнинг “Гўрғўли дostonларида этнос ва эпос муаммолари”, “Ёшларнинг маънавий камолотини ривожлантиришда фольклор санъатининг аҳамияти”, филология фанлари номзодлари Абдумурод Тилолов ҳамда Ойгул Аҳмедованинг “Ўзбек халқ дostonларида маънавий, ахлоқий қадриятлар талқини”, “Халқ оғзаки ижоди намуналари — маънавиятимиз асоси” мавзусидаги маърузалари тингланди.

Таъкидлаганидек, истиқлол йилларида мамлакатимизда Президентимиз раҳнаомлигида соғлом, баркамол ва юксак маънавиятли авлодни тарбиялаб, вояга етказишга қаратилган кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Маънавий масаласининг давлат сиёсати даражасига кўтарилиши ва ўзбек халқи дунё миқёсда юксак маънавиятли халқ сифатида эътироф этилиши амалга оширилаётган ислохотлар самарасидир. Маънавият, маърифат ва таълим-тарбия ҳақида гап кетганда, беихтиёр кўз ўнгимизда ёшлар гавдаланади. Чунки мамлакатимиз аҳолисининг 60 фоиздан кўпрогини ёшлар ташкил этади. Бу бир томондан, юртимизнинг порлоқ истиқболи ва ёрқин келажагидан далolat берса, иккинчи томондан, ёшлар учун муносиб шароит яратиш, уларнинг сифатли таълим олиши, замонавий билимларга эга бўлиши, истеъдод ва салоҳиятини намоён қилиши, асосийси, миллий қадриятларимизга содиқ, ватанпарвар бўлиб вояга етишига ҳар биримиз бурчли эканлигимизни англайди. Бу борада халқ оғзаки ижоди — дoston, эртақ, халқ қўшиқлари муҳим тарбия воситаси бўлиб хизмат қилади.

Дostonларимизда юксак одоб-ахлоқ ва билим эгаси, жўмард, шижоатли, ватанпарвар, олижаноб, бағрикенг, мустақил фикрли қаҳрамонлар билан юзма-юз бўламыз. Халқ оғзаки ижодидаги ҳар бир жанр, хусусан, дostonлар бевосита ёки билвосита ёш авлодни тарбиялашга хизмат қилади. Халқ оғзаки ижоди намуналари асосида тарбияланган шахс одамлар билан яхши муносабатда, катталарга ҳурматда, кичикларга иззатда бўлиш, ҳимматли ва олижаноблик хислатларига эга бўлади. Шунинг учун ҳам халқ оғзаки ижодини халқ педагогикасининг асосий омилларидан бири сифатида ўрганиш, уларни ёшларга етказиш, бу ижодга нисбатан қизиқиш уйғотишга ҳаракат қиламыз. Ўзбек халқ дostonларида қўлаб маънавий-ахлоқий қадриятларимизга доир жиҳатларни учратишимиз мумкин. Уларни таҳлил ва талқин қилиш, кенг оммага етказиш ёшлар тарбиясида муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси сайловолди Платформасида “Юксак маънавият — енгилмас куч” ғоясини рўёбга чиқариш асосий вазифалардан бири сифатида белгиланган. Партия XXI асрда миллий тикланиш ва миллий ўзлигини англаши миллий қадриятларини мустаҳкамлаш, мамлакатимизни модернизация қилиш, ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш жараёнининг муҳим омилли деб билади. Партия шунингдек, тарихий, маданий ва интеллектуал меросни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш ҳамда бойитиш, ўзбек халқининг бой тарихи ва маданиятини ўрганиш, халқимиз эришган муваффақиятларни ўсиб келаётган ёш авлод ўртасида кенг тарғиб қилиш, навқирон авлод вакилларида тарихий мерос ва халқ анъаналарига чуқур ҳурмат туйғусини шакллантиришга кўмаклашишга интилади. Мазкур илмий-амалий конференция партиянинг мана шу ғояларини яётган татбиқ этиш, рўёбга чиқаришда муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиз.

Анжуманда ўзбек халқ оғзаки ижодининг маънавиятимиздаги ўрни борасида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Ёшлар ўзларини қизиқтирган барча саволга жавоб олдилар. Билдирилган тақлиф ва мулоҳазалар асосида тегишли қарор қабул қилиниб, бундай ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга келиши олинди.

Тадбир доирасида “Миллий тикланиш ғояси — ёш рассомлар нигоҳида” мавзусида расмлар кўргазмаси ташкил қилинди. Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг фаол ёшларидан иборат фольклор жамоасининг бадий қишлари анжуманга ўзгача руҳ бағишлади.

Абдухалил МАВРУЛОВ,

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти проректори, тадбир иштирокчиси:

— Ёшлар ва маънавият ҳақида сўз юритилганда, бугунги кунда “оммавий маданият” нисоби остида ёшларимиз онгига ахлоқсизлик, зўравонлик каби иллатларни сингдиришга, уларни халқимиз маънавий ва миллий қадриятларидан узоклаштиришга уринишлар кузатилаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Бугунги тадбирда ЎЗМТДПнинг ушбу муаммога қарши аниқ вазифаларни илгари сураётгани, сайловолди ваъдаларини амалга оширишга интилаётгани яққол намоён бўлди. Партия бундай хуружларга қарши халқимизнинг бой маънавий-интеллектуал мероси воситасида тинимсиз курашиш лозим, деб ҳисоблайди. Дарҳақиқат, ёш авлодга яхши таълим-тарбия бериш, халқ дostonлари қаҳрамонлари тимсолида, миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида камол топтириш, болалигидан ҳалол меҳнатга ўргатиш уларнинг ҳам маънавий, ҳам моддий нуктаи назардан мустақил шахс сифатида вояга етишида муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Президентимиз таъбири билан айтганда, фикрга қарши фикр, ғояга қарши ғоя, жаҳоллатга қарши маърифат билан курашиш жараёнида ёш авлод маънан тобланади, маънавиятимизнинг янада юксалишига хизмат қилиб, “оммавий маданият” хуружларига қарши кураша олади.

Ойгул АХМЕДОВА,

филология фанлари номзоди, тадбир иштирокчиси:

— Мамлакатимизда ҳозирги ва келгуси авлодларни санъат ва адабиётнинг бугунги юксак намуналаридан, асрлар синовидан ёрқин юз билан ўтиб келаётган бой маънавий меросимиздан баҳраманд қилиш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 7 октябрда қабул қилинган “2010-2020 йилларда номоддий маданий мерос объектларини муҳофиза қилиш, асраш, тарғиб қилиш ва улардан фойдаланиш давлат дастурини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарори асосида изчил сатъ-ҳаракатлар олиб борилмоқда. Бу эса миллий халқ оғзаки ижоди хазиналари ҳозирги ва келажақ авлод маънавий камолотида янада самарали ҳисса қўлиши учун кенг имконият яратди.

Ёш авлоднинг юксак ахлоқий фазилатларга эга бўлиб вояга етишида энг яхши урф-одатлар, удумлар, анъаналар, халқ одобномасининг аҳамияти бекиёс. Чунки навқирон авлод вакиллари ҳозирданок халқимизнинг эзгу фазилатларини яхши ўзлаштириб борса, ота-боболаримизнинг панд-насихатларига қулоқ тўтса, элда обрў топади, бундай юртининг келажаги ҳам порлоқ бўлади. Бугунги илмий-амалий конференция ана шундай мақсадларни кўзлагани билан аҳамиятлидир.

Шоҳида ДАМАНОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Партия лойиҳаси — амалда

“Юртимга муносиб фарзанд бўламан!”

ЎЗМТДП лойиҳалари ёшларни ана шу ғоя воситасида бирлаштирмоқда

Глобаллашув шиддати авж олаётган бугунги кунда ёшларни жаҳон ахборот майдонида тобора кенг қўлаб ёйиб бораётган турли мафкуравий таҳдидлардан муҳофиза қилиш, уларга бебаҳо миллий қадриятларимизнинг асл мазмун-моҳиятини етказиш долзарб аҳамият касб этаётмир. Бу жараён эзгуликдан ибрат олиб улғаяётган фарзандларни буюк аждодларга муносиб ворислар қилиб тарбиялаш, улар қалбига миллий урф-одатларимиз ва қадриятларимизга ҳурмат, келажақка ишонч туйғусини мустаҳкамлаш билан чамбарчас боғлиқ.

— Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг мазкур лойиҳасида иштирок этганимизда партияга ишончим, унинг ёшларга қаратаётган эъти-

Мафтуна НОРМАТОВА,

Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси, ЎЗМТДП “Ёшлар қаноти” фаоли:

борига хайрихоҳлигим ошган. Шу тариқа партиянинг дастурий мақсад-вазифалари билан танишиб, ЎЗМТДП ғоялари менинг қарашларимга Ҳамоҳанглигига ишонч ҳосил қилиб, партияга аъзо бўлганман.

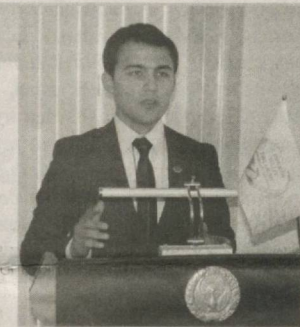
Элардоғидаги санъаткорлар, театр ва кино санъати вакиллари билан бўлган ҳар бир учрашувда Ватанимизнинг бой тарихи, аждодларимизнинг ўлмас меросини, мустақиллик йилларида эришган улкан ютуқларимизни, бугунги замонавий қаҳрамонлар сиймосини акс эттирувчи, миллий истиқлол

ғояларига Ҳамоҳанг, бадий жиҳатдан юксак, халқчил саҳна асарлари яратиш масаласи муҳокама қилинади. Бу эса ёш авлод қалби ва онгига эзгулик ғояларини сингдириш, буюк маънавий меросимиз, қадриятларимизни улуглаш, ўзбек санъатига улкан ҳисса қўшган дарғалар, устоз санъаткорларнинг босиб ўтган шонли йўли, маънавий мероси, театр саҳнаси ва кинода яратган бетакрор образлари орқали ёшларнинг маънавий дунёқарашини бойитиш, уларни масъулиятли ва комил инсон этиб тарбиялашда

муҳим аҳамият касб этади. Учрашувларда тенгдошларимиз бугунги кунда саҳна ва катта экранларга олиб чиқилаётган спектакль, бадий фильм ва сериаллар миллий табиатимиз, қадриятларимизга мос бўлишининг ижтимоий-тарбиявий аҳамияти, уларнинг маънавий мезонлари ҳамда ёшлар руҳиятига таъсири каби масалалар бўйича ўзларининг танқидий ва таҳлилий фикрларига эга эканини кузатиб, ёшлар маънавий диди ва савиясининг кун сайин ортиб бораётганига яна бир қарар амин бўлдим.

Отабек МЎМИНОВ,

ЎЗМТДП Навоий вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси:

миллий юксалиш сари” дадил қадам ташлайверамиз.

— “Юртимиз ифтихорлари — ёшлар даврасида” лойиҳаси ЎЗМТДП Навоий вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” аъзоларининг энг сеvimли тадбирларидан бирига айланган, десак муболаға бўлмайди. Ушбу лойиҳа сабаб фан-таълим, санъат, спорт ва бошқа соҳаларга илк қадам қўйиб, ўз ўрнига эга бўлишга интилаётган тенгдошларимиз сафи кенгайиб бораётмир.

Вилоятимиз ёшлари хотира-

сида узок вақтдан бўён сақланиб келаётган бир учрашув ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман. Шаҳримиздаги муҳташам “Ёшлар маркази”да “Ўзбекистон ифтихори” фахрий унвони соҳиб, халқаро тоифадаги футбол ҳаками Равайн Эрматов билан вилоятимиз ёшларининг юзма-юз мулоқоти навқирон авлод вакилларида ўзига нисбатан ишонч, мамлакатимиз шон-шарафи ва довруғини ёйишдек юксак орзу-

мақсадларни пайдо қилгани юз-кўзларида шундоқ кўришиб турди. Қувонарлиси, ушбу тадбир атрофида мингдан ортиқ иқтидорли ёшлар бирлашди ва партияимизнинг мақсад-вазифалари, амалга ошираётган ишларидан тўлиқ воқиф бўлишди. Миллийлик руҳи билан йўғрилган лойиҳалари орқали халқимиз қалбидан жой олаётган партияимизнинг ёш, иқтидорли электорати бор экан, “Миллий тикланишдан —

Нигора МУҲИДИНОВА:

ЎЗМТДП Бухоро вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси, таэквондо бўйича икки қарра Ўзбекистон чемпиони:

— Иқтидорли ёшларни излаб топиш ва улар интилишини рўёбга чиқариш учун юртимизда барча имконият муҳайё қилинган. Бу жараёнда, айниқса, сиёсий партиялар алоҳида ўрин тутади. Комил инсонни тарбиялаш, истеъдодли ёшларни қўлаб-қув-

ватлаш, уларни янги марралар сари рағбатлантиришда ЎЗМТДП аниқ лойиҳаларни илгари сурмоқда. Бугун партияимиз сафида фаол, изланувчан, истеъдодли ёшлар кўп. Партиянинг “Ёшлар қаноти” ёшлар билан Ҳамоҳанас, иқтидор эгаларини эзгу мақсад йўлига қўлаб-қувватлашга интилоқда. Хусусан, “Юртимиз ифтихорлари — ёшлар даврасида” лойиҳаси партия ёшлари ҳаётида муҳим ўрин тутади.

Ёшларни ватанпарварлик, миллий ғояга содиқлик руҳида тарбиялаш, улар қалбига миллий ғурур уйғотиш, вилоятимизнинг барча ҳудудидан иқтидор эгаларини излаб топиш ва эзгу

интилишларини рўёбга чиқариш, муносиб рағбатлантириш мақсадида ўтказиб келинаётган мазкур лойиҳа аллақачон ўз ўрни ва хайрихоҳларини топиб улғурган.

Бир сўз билан айтганда, ЎЗМТДП “Ёшлар қаноти”нинг мазкур лойиҳаси эл ардоғидаги ватандошларимизни партия сафига янада кўпроқ жалб қилиш, ўсиб келаётган ёш авлодни улар тимсолида вояга етказиш, ифтихорларимиз ёрдамида ёшларни билим олиш, спорт билан шуғулланиш, бўш вақтларини мазмунли ўтказишга тарғиб қилиш, халқаро майдонларда Ватанимиз байрогини юқори кўтарадиган, юртга содиқ фарзандларнинг камол топишига кўмаклашишга хизмат қилади. Модомики шундай экан, мазкур лойиҳани йил давомида нафақат вилоят марказлари, балки чекка туман ва қишлоқларда ҳам ўтказиш муҳим вазифаларимиз сирасига қиради.

Ҳамдам НҲИЗОВ,
ЎЗМТДП Марказий кенгаши Ижроия Қўмитаси девони бош мутахассиси

ЎЗМТДП ташкилотларида

Набира аянинг насиҳатлари

“...Қанийди, ёшлигим қайтиб келса-ю, сизнинг даврангизга қўшилсам. Афсуски, болалик йилларимдан яхши хотиралар қолмаган. Ёшлигимиз далада ўтган. Ундан кейин бошланган очарчилик, йўлакларда кунжара еб шишиб кетган одамлар, урушда ўз жуфтидан айрилган ёш келинчаларнинг аччиқ кўз ёшлари, фарзанд доғида бағри қўйган оналар... Энди ўйласам, нақадар қийинчилик кунларда яшаган эканмиз. У пайтлар орзу-ҳавас у ёқда турсин, қорнимиз тўйиб овқат емасдик. Шунинг учун ҳам сизларга ҳавас қиламан. Дориломон кунларда, неваря-эваралар ардоғида яшаш бахти насиб қилганига шукр”.

Бухоро тумани “Янги турмуш” қишлоқ фуқаролар йиғинида истикомат қилувчи 113 ёшли онахон Набира Йўлчиева ёшлар билан учрашувда ана шундай гапларни айтди. Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” фаоллари, партия туман кенгаши ходимлари, маҳаллий вакиллик органларига ЎЗМТДПдан сайланган депутатлар иштирок этган мазкур тадбир “Кексаларни эъзозлаш йили” Давлат дастури доирасида ташкил этилди.

Мамлакатимизда Кексаларни эъзозлаш йилида ёши улуг отахону онахонларни қадрлаш, эъзозлаш ишлари янада кенг қўлаб касб этиди. Чунки уларнинг юз-кўзида яқин ўтмишининг қора кунларию, бугунги куннинг шукронасини

қўриш мумкин. Шунинг учун Набира аяга ўхшаб юз билан юзлашган момолар ўғити навиқрон авлод тарбияси учун жуда муҳим.

Давлатимиз раҳбарининг яқиндагина қабул қилинган “Кексаларни ижтимоий ҳимоя қилиш ва моддий қўллаб-қувватлашнинг янада кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони кексаларга қўрсатилаётган ғамхўрликнинг яна бир умуммиллий эътирофидир. Мазкур фармонда 2015 йилнинг 1 майдан 100 ёшга тўлган ва ундан ошган фуқаролар пенсиясига ҳар ойда энг кам иш ҳақининг 100 фоизи миқдоридан устама тўлаш белгиланган. Шунингдек, 75 ёшга тўлган ва ундан ошган фуқаролардан тайинланган пенсия ва нафақаларнинг ҳисобланиши, шунингдек,

қонунчиликда кўзда тутилган имтиёзларнинг қўлланилиши тўғрисидаги тегишли натижаларига кўра аниқланган ортиқча тўланган пенсия ва нафақалар миқдори ҳисобдан чиқарилиши кўзда тутилган. Кексаларга берилган бундай имтиёз пенсионерлар, 1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат фронти фахрийларини манзилли ижтимоий ҳимоя қилиш ва моддий қўллаб-қувватлашга хизмат қилади.

— Гап фақат моддий рағбатда эмас, эътиборда, — дейди Набира ая. — Ёшинг ўтгани сайин озгина эътибордан ҳам кўнглинг тоғдек кўтарилиб, яшарандек бўлар экансан. Юртбошимизнинг яқиндагина қабул қилган Фармони эътибори, ич-ичимдан суюнчим, шундай дориломон замонда яшаш насиб этиб, қарилк гаштини сураётганимга шукр...

Эл қорига камарбаста, тўрт фарзанд, 16 набиря, 36 эваранинг хуруматиди, иззат-икромиди яшаётган Набира аянинг кексаларга қўрсатилаётган эътибордан боши осмонда. У ҳар бир кунига шукрона айтиб яшапти. Аянинг Ҳамамага ибрат бўлгулик ҳаёт йўли, турмуш қийинчиликларини сабр-бардош ва матонат билан енгиб ўтгани, барчага бирдек саховатли бўлгани “Янги турмуш” қишлоқ фуқаролар

йиғинида ташкил этилган тадбир иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

Таъкидлаш керак, кексаларни эъзозлаш, уларга ҳурмат қўрсатиш, Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг асосий мақсад-вазифаларидан бирidir. Партиянинг сайловолди Платформасида кексаларга ҳурмат, ўзаро Ҳамжихатлик, болаларга Ҳамхўрлик қўрсатиш каби оилавий анъаналар Ҳамиятдаги маънавий қадриятларнинг муҳим манбаи сифатида белгиланган. Партия миллий қадрият ва урф-одатларини асраб-авайлаш, уларни навқирон авлод онгу-шуурига сингдиришга долзарб вазифа сифатида қарайди.

Юртимизда ёши улуг кекса отахон ва онахонларини ҳар томонлама рағбатлантириш, уларни қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли чора-тадбирлар уларга маънавий-руҳий мадад бағишламодда. Бундай ҳурмат, эътибор ва Ҳамхўрлик учун чуқур миннатдорлик туйғуси кексаларимизнинг юз-кўзидан, дуоларидан яққол сезилиб турибди. Тинч ва оқсоғиша ҳаётимиз учун шуқроналик ва эртанги кунга бўлган мустаҳкам ишонч кексаларнинг ёшига-ёш қўлиши шубҳасиз.

Ҳасан САЛОМОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Муносабат

Миллий манфаатлар

уни ҳимоя қила оладиган мамлакат тараққиётга юз тутади

< Давоми.
Бошланиши 1-бетда.

Шу ўринда айтиш жоизки, тинчлик-осойишталик ҳукм сурган, барқарорлик ва миллатлараро тотувлик қарор топган ва энг муҳими, ўз истиқлол ва истиқболни, миллий суверенитети ва манфаатларини дадил ҳимоя қила оладиган мамлакат тараққиётга юз тутади. Буни юртимиз мисолида бутун дунё қуриб-билиб турибди.

Демак, ривожланиш фақат тинч ва осойишта заминдагина вуҷудга келади. Истиқлол биз учун янги тараққиёт уфқларини очиб берди. Тарихан қисқа даврда Президентимиз раҳнамолигида Ватанимиз асрларга татигулик муваффақиятларга эришди. Жаҳон иқтисодиётида кечаётган мураккаб жараёнлар ва салбий тенденцияларга қарамай, мамлакатимиз иқтисодиётининг барқарор ўсиши ва макроиқтисодий мувозанати таъминланмоқда. Натижада, халқимиз фаровонлиги ва турмуш даражаси ошиб, Ўзбекистоннинг халқро майдондаги обрў-эътибори тобора юксалмоқдаки, бу шак-шубҳасиз, барчамизга гурур ва ифтихор бағишлайди.

Юртимиздаги нутқидаги фикр-мулоҳазалар эришадиган муваффақиятларимизга махлиё бўлиб, хотир-жамлик кайфиятига берилмасликка чорлайди. Зеро, бу мақсад-вазифаларни амалга ошириш барчамиздан фаоллик, ташаббускорлик, масъулият ва бир тану бир жон бўлиб ҳаракат қилишни талаб этади.

Сиддик НОМОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Бугун дунё жамоатчилиги, юртимизга ташриф буюраётган хорижлик меҳмонлар, сиёсатчи, ишбилармон, олим ёки журналист бўладими, билдираётган фикрларга қулоқ тўтасак, барчаси Ўзбекистоннинг мустақиллик йилларида эришган улкан ютуқларини эътироф этиб, мамлакатимизга ҳавас билан қараётганига гувоҳ бўламиз. Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқда биз эришадиган ана шу юксак марра ва ютуқларимиз замирида дунёда “Ўзбек модели” деб ном олган беш тамойил муҳассас эканлиги яна бир бор таъкидланди.

Ҳақиқатан ҳам истиқлол йилларида мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг миқёсли ислохотлар, улкан бунёдкорлик ишлари ҳар бир юртдошимиз қалбида чексиз фахрийфтихор туйғуларини уйғотади. Бугун халқимизнинг дунёқарashi, онг ва тафаккури тобора юксалиб, ижтимоий ҳаётнинг фаол иштирокчисига айланиши — юртдошларимизда мамлакат тақдирини учун жавобгарлик ҳисси ва фуқаролик масъулияти янада кучайиб бораётганини кўрсатади. Айниқса, Президентимиз эътироф этганидек, туб ислохотларни амалга оширишда мустақил ва янгича фикрлайдиган, Ватанимизнинг эртанги кунини учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган ёшларимизни биз ўзимизнинг таянчимиз ва суянчимиз деб билишимиз — юртимиз истиқболи ишончли қўлларда эканлигини яна бир бор тасдиқлайди.

Тантанали маросимни экран қаршисида кузатган миллионлаб ватандошларимизнинг қадди ва қадри янада юксалганлиги шубҳасиздир. Унда ўз ифодасини топган улғувор бунёдкорлик, эртанги кунга ишонч, чинакам самимият ва эзгулик, тинчлик-осойишталик учун дахлдорлик, ҳамкорлик ҳамда дўстлик ҳар бир юртдошимиз қалбида акс-садо берди. Мамлакатимиз миллий манфаатлари устуворлигини таъминлашни мақсад қилган Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси ўз фаоллари, барча даражадаги депутатлари ҳамда ташкилотлари фаолиятини кучайтириш орқали давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган мақсад-ғоялар ҳамда вазифаларни ҳаётга татбиқ этишга эътибор қаратади. Хусусан, Қонунчилик палатасидаги биз вакиллар қонун ижодкорлиги жараёни ҳамда назорат-таҳлил фаолиятида фаол иштирок этиб, партия дастурий вазифалари қонунчилиқда ўз ифодасини топишга, амалиётга татбиқ этилишига ҳисса қўишимиз лозим.

Дилфуза ЖАЛИЛОВА,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

ЎЗМТДП хотин-қизлари

Аёлларни эъзозлаш — Ватанни улуғлашдир

маърифатли оналаргина комил инсонни тарбиялашга қодир

Истиқлол шарофати билан мамлакатимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофазалаш, уларнинг сиёсий, иқтисодий билимларини янада мустаҳкамлаш масаласига доимий эътибор қаратилаёттир. Уларнинг оила ва жамиятдаги маъқеини ошириш, ҳуқуқий маданиятини юксалтириш давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланди. Зеро, ватан ичра ватан саналмиш оила мустаҳкамлиги-ю жамият барқарорлигини таъминлашда, эртанги эгалари бўлган баркамол авлоднинг интеллектуал салоҳияти, маънавияти, ҳар томонлама соғлом инсонлар бўлиб шаклланишида аёлларнинг ўрни бекиёс.

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Навоий шаҳар кенгаши ташаббуси билан ташкил этилган “Аёллар маънавияти — баркамол авлод тарбиясининг муҳим омили” мавзусидаги тадбирда айни шу масалалар ҳусусида сўз юритилди. Тадбирда партия вилоят ва шаҳар кенгашлари фаоллари, халқ депутатлари Навоий шаҳар кенгашидаги ЎЗМТДП гуруҳи аъзолари, “Бунёдкор” маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

— Мустақиллик йилларида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларни юртимизда кечаётган изчил ислохотлар жараёнидаги фаоллигини юксалтириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди, — деди тадбирда сўз олган партия Навоий вилоят кенгаши раиси ўринбосари

Анора Бобомуродова. — Бу жараёнда сиёсий партиялар ҳам муносиб иштирок этишга интилмоқда. Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиясининг дастурий мақсад ва вазифаларининг асосий мазмунини хотин-қизлар манфаатини ҳимоялаш, маънан етук, жисмонан соғлом авлодни вояга етказиш, ёш оилаларни қўллаб-қувватлаш, оилаларда маънавий муҳит барқарорлигини таъминлашга қаратилгани боис, партия сафида кун сайин фаол ва ташаббускор аёллар кўпаймоқда. Зеро, соғлом боланинг туғилиши ва ақл-заковатли, юксак маънавиятли бўлиб улғайишида оналарнинг ўрни бекиёс. Партия аёлларни эъзозлаш, оилаларни мустаҳкамлаш, оналик ва болалик муҳофазасига кўмаклашишга қаратилган қатор тадбир, давра суҳбатлари ва учрашувлар ташкил этмоқда. Бугунги тадбир ҳам шу йўналиш-

даги сай-ҳаракатларнинг мантикий давомидир.

Тадбирда сўзга чиққанлар ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш, аҳолининг ижтимоий-маиший масалаларга доир мурожаатларини ҳал қилишга кўмаклашиш, ёшларни касбга йўналтириш, маҳаллалардаги маънавий муҳитни соғломлаштириш каби долзарб вазифаларнинг бажарилишида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг алоҳида ўрни борлиги таъкидланди.

Дарҳақиқат, ҳокимият органлари фаолияти самарадорлигини фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Кадриятлар бешиги саналмиш маҳалла аҳолига энг яқин маскан саналади. Бу масканда ўтказилаётган ҳар бир тадбирда хотин-қизларнинг фикри инобатга олинади.

Тадбир доирасида “Бунёдкор” маҳалла фуқаролар йиғинининг фаол хотин-қизлари, намунали оила вакиллари ва нуруний отахону онахонлар билан ёшларнинг мулоқоти уюштирилди.

Нурбек УЛУҒБЕРДИЕВ,
ЎЗМТДП Навоий шаҳар кенгаши раиси:

— Бу каби учрашувларнинг ташкил этилиши, энг аввало, хотин-қизларнинг сиёсий-ҳуқуқий билими ва ижтимоий-сиёсий фаоллигини янада ошириш, уларнинг етакчилик қобилиятини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этади. Бу эса ҳар томонлама етук, билимли ва маънавиятли ёшларнинг камол топишига хизмат қилади. Зеро, Президентимиз таъкидлаганидек, фақат ақл-заковатли, маърифатли оналаргина комил инсонларни тарбиялашга қодир бўлади.

Маҳбуба ҲАЙИТОВА,
“Бунёдкор” маҳалла фуқаролар йиғини маслаҳатчиси:

— Жаннатмонанд юртимизда аёл кадр-қиммати азиз. Буни хоҳ у раҳбар, хоҳ депутат бўлсин, тиббиёт ходими ё тадбиркор, фермер, муаллима ёхуд уй бекаси бўлсин, қалбан ҳис этиб, шу муаззам юрт равнақи йўлида астойдил меҳнат қилмоғи лозим. Уй бекаларининг тадбиркорликка қизиқишини кучайтириш, уларда ишбилармонлик маданиятини шакллантириш маҳаллани оилавий бизнес марказига айлантиришга хизмат қилади. Бу билан ўз оиламиз, маҳалламиз, Ватанимиз равнақиға муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Ўралой ТУРДИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Партия ўқуви

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Марказий кенгашида партия тизимидаги ходимлар учун сиёсий-ҳуқуқий ва маърифий ўқув ташкил этилди. Унда давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалар, қонунчилик жараёни, мамлакатимиз ва жаҳон ижтимоий-сиёсий ҳаётида содир бўлаётган сўнгги янгиликлар ҳусусида сўз борди.

— Давлатимиз раҳбарининг 10 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи ва унда белгиланган долзарб вазифалар ўтган ҳафтанинг энг муҳим сиёсий воқеаси бўлди, — деди ЎЗМТДП Марказий кенгаши раиси Сарвар Отамуратов. — Дарҳақиқат, дунёнинг айрим минтақаларида рўй бераётган айирмачилик, нотинчлик ва яна турли-туман таҳдидлар ҳамиша ҳушёр ва огоҳ бўлишимиз, ҳар биримизнинг уларга нисбатан ўз муносабат ва қарашимиз шаклланишини тақозо этади. Партия Марказий кенгаши раиси ўринбосари Жалолиддин Сафоев дунёда юз бераётган воқеалар партия ходимларидан ҳам хабардорлик, юксак сиёсий савия, билим ва кўникмани талаб қилишини таъкидлади. Бу эса дунёдаги ижтимоий-сиёсий жараёнларни кенгрок тушунишимизга, таҳлил қилишимизга, улардан муайян хулосалар чиқаришимизга ёрдам беради. Фикрлар ва хулосалар муштараклиги, айниқса, сиёсий партияларнинг ҳар бир воқеликка нисбатан аниқ позицияга эга бўлишида муҳим ўрин тутади. ЎЗМТДП Марказий кенгаши Ижроия кўмитаси девони бўлим бош-

Хабардорлик

партия ходимларининг билим ва кўникмаларини оширишга хизмат қилади

лиғи Беҳзод Содиков партия ходимларининг парламентдаги қонунчилик жараёнидаги сўнгги янгиликлардан хабардорлигини, ҳуқуқий билим ва кўникмаларини ошириш мақсадида Қонунчилик палатасида муҳокама қилинаётган қонун лойиҳалари ва унда партия фракциясининг иштироки тўғрисида маъруза қилди. Таъкидланганидек, айни пайтда парламентда “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонуннинг янги таҳрири, “Йод етишмаслиги касалликлари профилактикаси тўғрисида”ги қонунга киритилган ўзгаришлар, “Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида”ги қонун лойиҳалари қизгин муҳокама қилинмоқда. Унда ЎЗМТДП фракцияси аъзолари партия сайловолиди Платформаси ва электорат манфаатларидан келиб

чиққан ҳолда ўз таклиф ва тавсияларини билдирмоқда. Мазкур қонунларнинг қабул қилиниши юртимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш, мамлакатимизда оилавий тадбиркорлик соҳасини янада ривожлантириш, қўшимча иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш йўналишларида янги имкониятлар эшигини очиши шубҳасиз.

Ўқув жараёнида иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди, тегишли таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди. Партия тизимидаги ходимларнинг сиёсий-ҳуқуқий ва маърифий йўналишдаги билим ва кўникмаларини оширишга қаратилган бундай тадбирларни мунтазам ўтказишга келишиб олинди.

Ҳасан САЛОМОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Глобаллашув, миллий кадриятлар ва ёшлар

худудий партия ташкилотлари ўтказган тадбирларнинг асосий мавзусига айланди

Тошкент шаҳри

ЎЗМТДП Бектемир туман кенгаши “Ёшлар қаноти” “Биз ёшлар “оммавий маданият” ва мафкуравий таҳдидларга қаршимиз” мавзусида тадбир ўтказди. Тадбирда бугун глобаллашадиган дунёда “оммавий маданият” ҳавф-хатари тобора кучайиб бораётгани, ёш авлодни ана шундай салбий иллатлар таъсиридан ҳимоя қилишда, аввало, оилаларда маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, ёшларда ҳар қандай воқеликка, тарқатилаётган ахборот оқимиға нисбатан шахсий ёндашув, танқидий қарашни шакллантириш бугунги кунда долзарб аҳамиятга эга экани таъкидланди.

Тадбирда юксак маънавиятли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама соғлом авлодни вояга етказиш, ёшларда жамият ҳаётида онгли ва эркин шахс сифатида фаол иштирок этиш кўникмасини шакллантириш масалалари таҳлил этилди. “Оила — таълим муассасаси — маҳалла” ҳамкорлигини янада кучайтириш, ёшларни ахборот истеъмоли маданиятига ўргатиш, турли таҳдидлардан ҳимоялашда оммавий ахборот воситаларидан самарали фойдаланиш юзасидан таклифлар таъкидланди.

Наманган

ЎЗМТДП Поп туман кенгаши “Соғлом она — соғлом бола” мавзусида тадбир ўтказди. Унда она ва бола саломатлигини мустаҳкамлаш, оилада тиббий маданият ва соғлом турмуш тарзини шакллантириш, қизларнинг эрта турмушга чиқишининг олдини олиш, фарзанд тарбиясида ота-оналар масъулиятини ошириш каби масалалар муҳокама этилди.

Таъкидланганидек, бугун соғлом авлодни тарбиялаш никоҳдан ўтувчиларни тиббий қўриқдан ўтказиш сифатини янада яхшилаш, кўриқни амалга оширувчи мутахассислар масъулиятини кучайтириш билан чамбарчас боғлиқ. Ёшларни мустақил ҳаётга тайёрлаш, уларнинг тиббий маданиятини юксалтиришга қаратилган тарғибот тадбирлари сони ва сифатини янада ошириш, уларга соҳа мутахассисларини кенг жалб этиш мақсадга мувофиқ.

Андижон

Ўсиб келаётган ёш авлодни миллий халқ ўйинларининг аҳамияти ва моҳияти билан яқиндан таништириш, уларни спорт билан мунтазам шуғулланишга жалб этиш, ёш иқтидор эгаларини аниқлашга кўмаклашиш мақсадида ЎЗМТДП Андижон вилоят кенгаши “Миллий халқ ўйинлари” лойиҳаси доирасида “Миллий халқ ўйинлари — жисмоний ва ақлий камолот манбаи” мавзусида фестиваль ўтказди.

Фестивалда ёшлар “Қувлашмачоқ”, “Оқ теракми, кўк терак”, “Дурра”, “Бўрон”, “Тўпни айлана ичига туширма”, “Чаққонлар ва мерганлар”, “Қўриқчи”, “Арқон тортиш”, “Подачи” каби ўйинлар орқали ўз маҳорат ва иқтидорларини намойён этдилар.

ЎЗМТДП вилоят кенгаши “Ёшлар қаноти” фаоллари тайёрлаган сахна кўринишлари, Заҳриддин Мухаммад Бобур номидаги вилоят мусиқали драма ва комедия театри артистлари ихро этган миллий куй-қўшиқ ва айтишувлар фестивалга ўзгача кўтаринкилик бағишлади.

Сирдарё

ЎЗМТДП Сирдарё вилоят кенгаши “Миллий кадриятлар — миллат бешиги” шиори остида фестиваль ўтказди.

— Партияимиз маънавий кадриятлар, халқимизга хос урф-одат ва анъаналар, бой тарихий меросимизни асраб-авайлашни кенг тарғиб қилиш ва аҳоли онгига чуқур сингдиришни ўзининг асосий дастурий мақсад-вазифаларидан деб билади, — деди партия вилоят кенгаши “Аёллар қаноти” етакчиси Н.Нурбоева. — Бугунги тадбирдан қўзланган асосий мақсад — вилоятнинг турли ҳудудларига хос анъана, кадриятлар, миллий либосларни тарғиб қилиш, аҳоли, айниқса, ёшларда миллий кадриятларимизга ҳурмат туйғусини янада мустаҳкамлашдан иборат.

Фестивалда иштирокчилар “Миллий анъаналар”, “Миллий қўшиқ ва лапарлар”, “Миллий либослар ва миллий таомлар” каби шартлар бўйича ўз маҳоратларини намойён этдилар. Фаол иштирокчилар рағбатлантирилди.

Навоий

ЎЗМТДП Қизилтепа туман кенгаши ўтказган “Глобаллашув ва ёшлар: “оммавий маданият” ва мафкуравий таҳдидлар” мавзусидаги тадбирда интернетнинг ёшлар маънавиятига таъсири ҳақида фикрлашилди.

— Ахборот истеъмоли маданиятига эга ёшлар салбий ва ноҳолис ахборотлар таъсирига тушиб қолмайди, чунки уларда бундай ахборотларга нисбатан мустаҳкам мафкуравий иммунитет шакланган бўлади, — деди партия туман кенгаши раиси Т.Мухаммадов. — Бунинг учун интернет тизимида миллий ахборот ресурсларини янада бойитиш, миллий кадрият, анъаналаримиз тарғиботиға қаратилган веб-саҳифалар сони ва сифатини ошириш талаб этилади.

Тадбирда ёш авлод онгига мафкуравий иммунитетни шакллантиришда миллий ва умуминсоний кадриятларнинг ўрни, глобал тармоқда ахборот хавфсизлиги муаммолари, ғоявий таҳдидлар ва уларга қарши курашиш масалалари, интернет тармоғида маънавиятимизга ёт ғоялар тарқалишининг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар юзасидан маърузалар тингланди.

Хоразм

ЎЗМТДП Қўшқўпри туман кенгаши Кексаларни эъзозлаш йилги муносабати билан “Сўзалари ҳикмат, ҳаёт йўли ибрат пире бадавлатлар” мавзусида давра суҳбати ўтказди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда кексаларни ҳар томонлама рағбатлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар улар учун нафақат моддий, айни пайтда катта маънавий-руҳий маддидир. Фахрийлар ва ёши улғу инсонларға тиббий ва ижтимоий хизмат кўрсатиш даражаси ҳамда сифатини ошириш, уларнинг оила ва жамиятдаги ўрнини мустаҳкамлаш, ўсиб келаётган авлодни нурунийларға самимий ҳурмат, эъзозлаш ва ғамхўрлик кўрсатиш туйғуси руҳида тарбиялашда бу каби тадбирларнинг аҳамияти бекиёс.

Давра суҳбатида юртимизда бундай ҳурмат, эътибор ва ғамхўрлик учун чуқур миннатдорлик туйғуси фуқароларимизнинг тинч ва осуда ҳаёти, эртанги кунга бўлган мустаҳкам ишончиди, ёш авлодни Ватанга, мустақиллик ғояларига садоқат руҳида тарбиялашда ўз ифодасини топаётгани таъкидланди.

Шахзод ҒАФОРОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

< Давоми.
Бошланиши 1-бетда.

Хусусан, маърузада белгилаб берилган устувор вазифалардан келиб чиқиб, Демократик кучлар блокининг 2015 йилга мўлжалланган амалий ишлар Дастурига тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, уларни самарали амалга ошириш юзасидан ЎзЛиДеП ҳамда ЎзМТДП фракциялари раҳбарлари маъруза қилди.

— Мамлакатимиз мустақил тараққиёти ва янги тарихида ўчмас из қолдирадиган ушбу маросимда Президентимиз томонидан халқимиз танлаган ва дунёда “Ўзбек модели” деб ном олган машҳур беш тамойил асосида Ватанимиз сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий-маърифий ривожини йўлида қўлга киритилган улкан ютуқлар, юксак марраларга эришиш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли бунёдкорлик ишларига ҳаққоний баҳо берилди, — деди ЎзМТДП фракцияси раҳбари Сарвар Отамуратов. — Шу билан бирга жаҳон миқёсида иқтисодий-молиявий инкирозда давом этаётган, рақобат, қарама-қаршилиқ тобора шиддатли тус олаётган, радикализм, терроризм, экстремизм каби таҳдидлар кучайиб бораётган бир вақтда, эришилган ютуқ ва марралар билан чегараланиб, хотиржамлик, ҳаволаниш ва бепарволик кайфиятига берилмасдан, мамлакатимизни дунёдаги ривожланган демократик давлатлар қаторидан муносиб ўрин эгаллашнинг таъминлаш жараёнини янада кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Бу борада модернизациялаш ва демократлаштириш жараёнларини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқувчи, ҳеч қандам кам бўлмаган фаровон ва бахтли ҳаёт барпо этиш борасидаги қатор устувор вазифалар белгилаб берилди. Ушбу вазифаларни ўз вақтида ва муваффақиятли ҳал этиш, ҳаётимизни тубдан ўзгартираётган демократик ислохотларни тезлаштириш, уларнинг самарасини юксалтиришда бир ёқадан бош чиқариб ишлашимиз талаб этилади. Айниқса, биз — парламентда кўпчилиكنи ташкил этган блок вакиллари қонун ижодкорлиги фаолиятида ташаббусни қўлга олишимиз, барча соҳалардаги қонунчилик тараққиёт эҳтиёжларига мослигини, керак бўлса, ундан бир қадам олдинда юришини таъминлашимиз зарур.

Йиғилишда Демократик кучлар блоки аъзолари бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни либераллаштириш, хусусий мулк ҳуқуқлари ва ҳимоясини мустаҳкамлаш, тадбиркорлик йўлидаги гов ва тўсиқларни бартараф этишга қара-

Демократик кучлар блоки

Фаолият самарадорлигини ошириш

ва саяъ-ҳаракатларни бирлаштириш — давр талаби

тилган қатор қонун лойиҳаларини илгари суриш, парламентда қўрилаётган ҳужжатларни бевосита сайловчилар, соҳа мутахассислари, фуқаролик жамияти институтлари вакиллари иштирокида муҳокама этиш, янада такомиллаштириш борасида ўз фикр-мулоҳаза ва таклифларини баён қилишди.

Демократик кучлар блоки томонидан “Иқтисодий фаолият, хусусий мулк ва хусусий тадбиркорлик эркинлигини таъминлаш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”-ги, “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида”-ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”-ги, “Фермер ҳўжалиги тўғрисида”-ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”-ги, “Оммавий ахборот воситалари фаолиятининг иқтисодий асослари тўғрисида”-ги ва бошқа бир қатор қонун лойиҳаларини тайёрлаш ва маромига етказиш ишларини ташкил этиш режалаштирилди. Шунингдек, парламент назорати фаолиятининг самарадорлигини ошириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Бу борада блок Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт вазирининг замонавий қурилиш ва пар-

дозлаш материалларини ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш ҳолати ва истиқболлари тўғрисидаги ахборотини эшитиш, Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси раисининг “Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқлари кафолатлари тўғрисида”-ги қонун талабларига жойларда риоя этилиши ҳолати ҳақидаги ахборотини эшитишни белгилар олди.

Жойларда кичик ва оилавий бизнес, хусусий тадбиркорлик учун қулай ишбилармонлик муҳитини таъминлаш, ҳудудларнинг инвестицион жозибадорлигини ошириш борасидаги ишлар юзасидан таъсирчан парламент, депутатлик ва жамоатчилик назоратини ўрнатиш бўйича тизимли чора-тадбирларни изчил давом эттириш бугунги кун талаби эканлиги таъкидланди. Хусусан, 2015-2016 йилларда Тошкент, Жиззах, Сирдарё ва Навоий вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида ихрожа ҳокимият вакилларининг чет эл инвестицияларини жалб этган ҳолда рақобатбардош маҳсулотларни ишлаб чиқариш борасида олиб борилаётган ишларнинг ҳолати тўғрисидаги ахборотларни тингладилар. Соҳа қонунчилигини ривожлантириш бўйича, хусусан, халқаро арбитраж тўғрисидаги қонунчиликни такомиллаштиришга йўналтирилган таклифлар ишлаб чиқилди. Зеро, Юрбошимиз нутқида иқтисодиётдаги

таркибий ўзгаришлар, саноатни диверсификациялаш, ишлаб чиқаришнинг техник ва технологик модернизациялаш давом эттириш, хусусий мулк ва тадбиркорлиқни ривожлантириш йўлида барча тўсиқ ва чекловларни бартараф этиш — бу иқтисодиётимизнинг, қолаверса, мамлакатимиз рақобатбардошлигини таъминлашнинг энг муҳим вазифаларидан эканлиги таъкидланди. Шунингдек, депутатлар томонидан мамлакатимизда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Мингйиллик ривожланиш мақсадларининг 2010-2015-йиллардаги ижроси юзасидан парламент эшитувини ташкил этиш бўйича таклифлар билдирилди.

Муҳокамаларда сўзга чиққан депутатлар давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқининг мазмун-моҳиятини аҳоли, айниқса, партиялар вакиллари ва ёшлар ўртасида кенг тарғиб қилиш, шу билан бирга, қатор лойиҳаларни амалга ошириш, конференция, семинар ва давра суҳбатларини ўтказиш лозимлигини таъкидладилар.

Йиғилиш якунида Демократик кучлар блокининг 2015 йилга мўлжалланган амалий ишлар Дастурига тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш юзасидан қарор қабул қилинди.

Жуманазар ОТАЖОНОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

— Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимида Ислам Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзоларига мурожаат этиб, мамлакатимиз эришган улкан ютуқларнинг энг асосий омил ва мезони халқимиз танлаган тадрижий, босқичма-босқич ривожланиш йўли эканлигини алоҳида таъкидлади. Машҳур беш тамойилга асосланган давлат ва жамият қурилишининг “Ўзбек модели” бўйича изчил ва босқичма-босқич амалга оширилаётган социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ислохотлар ҳаётда ўзини оқламоқда. Унда Ўзбекистонга хос бўлган турли табиий, тарихий, миллий, демографик ва экологик хусусиятлар тўла ҳисобга олинган. Сўнгги ўн йил давомида мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 8 фоиздан ошириб келинаётгани иқтисодиётимизнинг барқарор ривожлантириш борасида эришган ютуқларимизнинг асосий омилдир.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, ушбу ютуқлар замирида халқимизнинг дунёқарши ва онгидидаги муҳим ўзгаришлар, ҳуқуқий ва сиёсий савиясининг юксалиши мумкин. Бироқ, биз иқтисодиёт, жамият ва сиёсатда рўй бераётган сифат ўзгаришлар, шунингдек, мамлакатимиз ҳаётининг барча соҳаларида эришилган натижалар билан чегараланиб қолмай, балки замон талабини, жаҳон миқёсида рўй бераётган глобал молиявий-иқтисодий инкироз ва бошқа хавф-хатарларни инобатга олиб, барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш бўйича вазифаларнинг ижросини изчил давом эттиришимиз лозим. Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш Ўзбекистоннинг жаҳондаги илгор ривожланган давлатлар қаторидан жой олишига имкон беради. Мамлакатимиз томонидан бу борада танланган йўлда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш, чет эллик ҳамкорларни жалб этган ҳолда иқтисодиётни техник ва технологик янгилаш, хусусий мулк ва тадбиркорлиқни ривожлантириш, шунингдек, давлатимизнинг жаҳон бозорига чиқиши учун рақобатбардош маҳсулотларни ишлаб чиқариш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш зарур. Мулкдорларга эркинлик бериш масалаларини тўла ечиш ва бунинг учун иқтисодиётимизда давлатнинг улуши ва ўрнини стратегик ҳамада иқтисодий асосланган даражага қадар қисқартириш даркор. Шу билан бирга маъмурий-буйруқбозлик тизимининг ҳамон сақланиб қолаётган шаклларида тўла воз кечишимиз ҳамда давлат органлари, бизнес ва хусусий сектор ўртасидаги вазифа ва ваколатларини аниқ белгиллашимиз, уларнинг фаолиятига ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш бўйича замонавий усулларни, етакчи хорижий фирма ва компанияларнинг тажрибасини жорий этишимиз лозим. Бу жараёндан қўтилган асосий мақсад — давлат органларининг манфаатлари эмас, балки инсон манфаатларининг устувор бўлишидир.

Бу соҳадаги мавжуд вазифаларнинг қўламини давлат, жамият ва ҳар бир фуқаронинг саяъ-ҳаракатларини бирлаштириши тақозо этади. Бу эса, ўз навбатида, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги Демократик кучлар блокининг тузган Ўзбекистон Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Либерал-демократик партияси ҳамда Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси фракциялари аъзолари зиммасига улкан масъулият юклайди. Шундай экан, Демократик кучлар блоки аъзолари ахборот ва сўз эркинлиги, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш, фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш, ҳимоялаш, ишлаб чиқариш соҳа ва тармоқларини модернизация ва диверсификация қилиш, техник жиҳатдан янгилаш, мамлакатимизнинг инвестициявий жозибадорлигини ошириш борасида қонун ижодкорлиги фаолиятини янада кучайтириши даркор. Шу билан бирга, бугун юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталикни, халқимизнинг осуда ҳаётини, чегараларимизнинг дахл-сизлигини асраш мақсадида атрофимиздаги барча давлатлар билан дўстона муносабатларни ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўлида жамиятнинг барча қучларини бирлаштириш муҳим аҳамиятга эга. Зеро, белгилаб олган мақсадларимизга эришиш борасидаги натижаларимиз бу жараёнларда ҳар бир юрtdошимизнинг иштирокига бевосита боғлиқдир. Бугунги йиғилишимизда ана шу каби устувор вазифалар атрофича муҳокама қилиниб, олдимизда турган ишлар дастури янги вазифалар билан тўлдирилди.

Мухтарама КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Қонунга шарҳ

Йўловчи манфаатлари

янги қонун билан янада мустаҳкамланмоқда

Мамлакатимизда истиқ-
лолнинг илк кунларидан
фуқароларнинг Конституция
билан кафолатланган ҳуқуқ-
манфаатларини таъминлаш
борасида кенг қўламли ишлар
амалга оширилмоқда. Бу
жараёнда аҳоли ҳавфсизлиги,
хусусан, йўловчиларнинг ҳаёти
ва соғлигини муҳофаза қилиш
масаласига алоҳида эътибор
қаратилаётган. Фуқаролик
кодексида ташувчи йўловчи-
нинг ҳаёти ёки соғлиғига
шикаст етказилганлиги, юк
ёки бажаж йўқолиши, кам
чиққанлиги ва уларга шикаст
етказилганлиги (бузилганлиги)
учун жавобгар экани белгилаб
қўйилган.

Бироқ амалдаги қонунчилик-
да айнан ташувчининг йўловчи-
лар олдидидаги фуқаролик жавоб-
гарлигини мажбурий суғурта
қилиш амалиёти мавжуд эмас.
Хориж тажрибасида йўловчи-
ларнинг манфаатларини тўлиқ
ҳимоя қилиш учун ташувчининг
йўловчи олдидидаги жавобгарли-
гини мажбурий суғурта қилиш
механизмидан фойдаланилади.
Олий Мажлис Қонунчилик пала-
таси қабул қилган “Ташувчининг
фуқаролик жавобгарлигини маж-
бурий суғурта қилиш тўғри-
сида”-ги қонун умумэтироф
этилган ана шу механизмни
мамлакатимизда ҳам жорий
этишга ҳизмат қилади. Яъни
унда ташувчининг йўловчи ол-
дидидаги жавобгарлигини мажбу-
рий суғурта қилиш механизми
мустаҳкамлаб қўйилмоқда.

Бугунги кунга қадар йўловчи-
ларнинг ҳаёти ёки соғлиғига ет-
казилган зарар бўйича суғурта

ҳимояси “Умумий фойдаланиш-
даги ҳаво, темир йўл, ички сув
ва автомобиль транспор-
ти йўловчиларининг мажбурий
йўловчиларининг мажбурий
шахсий суғуртаси тўғрисида”-ги
қонун билан таъминлаб келин-
ган. Аммо таҳлиллар ушбу қонун-
нинг айрим нормалари бугунги
талабларга тўлиқ жавоб бер-
маслигини намоён этмоқда. Со-
ҳадаги муносабатларни ҳуқуқий
жиҳатдан тартибга солишга сал-
бий таъсир кўрсатаётган айрим
камчилик ва зиддиятлар ҳам
мавжуд. Масалан, йўловчилар-
ни мажбурий шахсий суғурта
қилишининг амалдаги тизимида
йўловчига етказилган зарарнинг
қопланиши тўлиқ кафолатлан-
маган. Бундан ташқари, шаҳар
атрофида катновчи темир йўл,
ички сув ва шаҳар ичи ҳамда
бир вилоят ёки Қорақалпоғис-
тон Республикаси доирасида
катновчи автомобиль транспор-
ти йўловчилари учун 50 кило-
метрча бўлган масофага маж-
бурий суғурта қўлланилмайди.
Демак, бу борада барча йўлов-
чи тўлиқ қамраб олинмаган. Ва-
ҳоланки, бугунги кунда қўллаб
давлатларда йўловчиларнинг
манфаатларини тўлақонли
ҳимоя қилиш учун мажбурий
шахсий суғурта ўрнига ташув-
чининг йўловчилар олдидидаги фу-
қаролик жавобгарлигини маж-
бурий суғурта қилиш механиз-
ми қўлланилмоқда. Масалан, Ев-
ропа Иттифоқининг деярли бар-
ча давлатлари ҳамда бошқа
қатор давлатларда бу соҳада
тегишли қонун қабул қилинган
ва ташувчининг фуқаролик жа-
вобгарлигини мажбурий суғур-
та қилиш тизими муваффақият-
ли амал қилмоқда.

Янги қонунда ташувчининг
йўловчилар ҳаёти, соғлиғи ёки

мол-мулкига зарар етказганлик
учун фуқаролик жавобгарли-
гини мажбурий суғурта қилиш со-
ҳасидаги муносабатларни тар-
тибга солувчи бир неча асосий
қоидалар белгиланган. Жумла-
дан, ташувчининг йўловчиларга
етказган зарари ўрнини қоплаш
бўйича фуқаролик жавобгарли-
ги юзага келган тақдирда мул-
кий манфаатларга асосан та-
шувчининг фуқаролик жавобгар-
лигини мажбурий суғурта қилиш
назарда тутилган. Бу ерда та-
шувчи, суғурталовчи, йўловчи,
жабрланувчи ва наф олувчи фу-
қаролик жавобгарлигини маж-
бурий суғурта қилишнинг асо-
сий субъекти саналади.

Қонундан кўзда тутилган асо-
сий мақсад — ташувчининг фу-

қензияга, ташувчининг фуқаро-
лик жавобгарлигини мажбурий
суғурта қилиш шартномасини
тузиш, ташувчи, жабранувчи ва
наф олувчиларнинг суғурта то-
вони ҳақидаги талабларини
қўриб чиқиш ҳамда суғурта то-
вонини амалга ошириш учун
Қорақалпоғистон Республикаси,
вилоятлар ва Тошкент шаҳрида
ўз ваколатли филиалларига эга
бўлиши лозим. Қонунда ташув-
чининг фуқаролик жавобгарли-
гини мажбурий суғурта қилиш
шартномаси мавжуд бўлган дав-
рда йўловчиларнинг ҳаёти, соғ-
лиғи ва (ёки) мол-мулкига етказ-
илган зарарнинг тасдиқланган
факти суғурта ҳодисаси, деб
белгиланмоқда.

Ташувчиларнинг суғурта
мажбуриятини баҳарлашнинг на-
зорат қилиш вазифаси Ўзбекис-
тон Республикаси Парвозлар
хавфсизлигини назорат қилиш
давлат инспекцияси, Темир
йўлларда юк ва йўловчилар та-
шиш хавфсизлигини назорат
қилиш давлат инспекцияси
ҳамда Ўзбекистон Автомобиль
ва дарё транспорти агентлиги
зиммасига юклатилган.

✓ **Ташувчининг йўловчилар олдидидаги фуқаролик
жавобгарлиги мажбурий суғурта қилинмоқда**

✓ **Йўловчиларнинг ҳаёти, соғлиғи ёки мол-мулкига
етказилган зарар ўрнини қоплаш кафолатланади**

✓ **Ҳар бир фуқаронинг қонуний манфаатларини ҳимоя
қилиш — ЎзМТДПнинг устувор вазифаси**

қаролик жавобгарлигини маж-
бурий суғурта қилиш йўли билан
мамлакатимизнинг барча ҳуду-
ди ва масофада ташиш жараё-
нида йўловчиларнинг ҳаёти, соғ-
лиғи ёки мол-мулкига етказил-
ган зарар ўрнининг қопланиши-
ни ҳуқуқий жиҳатдан кафолат-
лашдан иборат. Унда юридик
шахс мақоми ва махсус рухсат-
нома (лицензия)га эга бўлган
транспорту воситаси ташувчи си-
фатида белгиланган. Қонунда су-
ғурта товоми тўловини кафолат-
лаш учун суғурта заҳираларини
шакллантириш бўйича ҳам та-
лаблар киритилмоқда. Унга му-
вофиқ суғурталовчи тегишли ли-

Мазкур қонун қабул қилинган,
амалдаги айрим қонун ҳужжат-
ларига ўзгартиш ва қўшимчалар
киритилади, айримлари эса ўз
кучини йўқотган деб топилади.
Жумладан, “Умумий фойдала-
нишдаги ҳаво, темир йўл, ички
сув ва автомобиль транспор-
ти йўловчиларининг мажбурий шах-
сий суғуртаси тўғрисида”-ги
қонун, Ўзбекистон Республика-
си Олий Кенгашининг мазкур
қонунни амалга киритиш ҳақида-
ги қарори, 1997 йил 26 декабр-
даги ўзгартиш ва қўшимчалар

Назир СОБИРОВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

Тадбир

Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва
коммуникациялари ривожлантириш вазирлиги ташаб-
буси билан 16 апрель куни Тошкент шаҳридаги Инха
университети ҳамда Тошкент ахборот технологиялари
университетида оммавий ахборот воситалари вакиллари
учун пресс-тур ташкил этилди.

Университетларга матбуот сафари

Тадбирдан мақсад — мамлакатимизда амалга оширилаётган ах-
борот-коммуникация технологияларини ривожлантириш, ёшларга
жаҳон таълим стандартлари даражасида билим бериш ва соҳада
юқори малакали маҳаллий кадрларни тайёрлаш борасидаги ишлар
билан кенг жамоатчиликни таништиришдан иборат. ОАВ вакиллари
пресс-тур давомида таълим масканда яратилган шaroитлар, тала-
баларнинг ўқув жараёнларига ғувоҳ бўлишди.

Матбуот сафари Тошкент шаҳридаги Инха университетида бош-
ланди. Президентимизнинг 2014 йил 24 мартдаги “Тошкент шаҳрида
Инха университети ташкил этиш тўғрисида”-ги қарорига асосан
ташкил этилган мазкур университет билан олий ўқув юрти ректори
Шерзод Шерматов таништирди.

2015-16 ўқув йили учун университетга 120 талаба компьютер
инженерини, 130 талаба эса дастурий инжиниринг йўналишига
қабул қилинади. Қабул онлайн тарзда амалга оширилади. Бу
йилдан эътиборан, IELTS (камида 5 балл) ёки TOEFL IBT (камида
60 балл) сертификатига эга бўлмаган абитуриентлар ҳам инглиз
тили имтиҳони орқали ушбу университетга ҳужжат топшириш
имкониятига эга бўлади. Энг юқори балл тўплаган 10 нафар
талаба грант асосида қабул қилинади. Имтиҳон натижалари 10
август куни эълон қилинади.

Пресс-турнинг иккинчи қисмида оммавий ахборот воситалари
вакиллари Тошкент ахборот технологиялари университетида амалга
оширилаётган лойиҳалар, лаборатория хонаси ва талабалар учун
яратилган шaroитлар билан ақидан танишишди. Айтиш кераки,
университет Марказий Осиёда ягона бўлган ноёб ва кенг қамровли
ўқув базасига эга бўлиб, бу ерда бакалаврият, магистратура ва
докторантура йўналишларида мутахассислар тайёрланмоқда.

— Бугунги кунда ахборот технологиялари йўналишида кадрлар
тайёрлаш ниятда долзарб ҳисобланади, — дейди университет
ректору Ҳаким Мухитдинов. — Жумладан, иқтисодиётимизнинг тур-
ли соҳалари учун малакали кадрларни тайёрлаш тизимини яхшилаш
мақсадида университетимизда компьютер инженерини, дастурий
инжиниринг, телекоммуникация технологиялари, телевизион техно-
логиялар, иқтисод ва менежмент каби йўналишлар иш бошлади.
Шунингдек, Президентимизнинг тегишли қарорига асосан универ-
ситетда “Электрон ҳукумат” тизими бошқаруви ҳамда ахборотлаш-
тириш ва қутубхоначилик бўйича магистратура босқичи очилди.
Ҳозирги кунда олий ўқув юртининг 50 дан зиёд талабалари хориж
университетларида тахсилни давом эттирмоқда.

Университетда машғулотлар олиб бориш учун замонавий мультимедиа
ва компьютер ўқув хоналари, ўқув-илмий лабораториялар,
жумладан, “Ўзбектелеком” АК, “ZTE”, “Huawei” ва бошқа АКТ компа-
нияларининг 11 та ўқув лабораторияси фаолият кўрсатмоқда.

Мухтасар айтганда, ахборот-коммуникация технологияларига их-
тисослашган ўқув муассасаларига уюштирилган медиа сафар жур-
налистларда мамлакатимизда иқтидорли ёшлар ўз ижодий ва илмий
салоҳиятини рўёбга чиқариш учун барча имкониятлар яратилгани
ҳақида кенг тасаввур уйғотди.

Аҳмад ЮСПОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

Сайловчилар халқ вакиллари

амалий ишлар ва ташаббусларни кутмоқда

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Модомики шундай экан, партиямиздан маҳаллий кенгашларга сайланган депутатлар аини пайтда ўз зиммасидаги масъулиятли вазифаларни қай даражада уddаламоқда? Депутатлик ваколатларидан унуwли фойдалана олишяптими? Бу борада депутатларимиз ҳамда партия вакиллари иштирокида блиц-интервью ўтказиб, уларнинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқдик.

Айбосин ҚИДИРНИЯЗОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи
Кенгесига ЎзМТДПдан сайланган депутат:

— Сийсий партияларнинг электорат ичига тобора чуқурроқ кириб боришида, кенг танилишида улардан сайланган барча даражадаги депутатлар муҳим ўрин тутади. Чунки одамлар партияга ундан сайланган депутатнинг амалий ишларига, фаолиятига қараб баҳо беради. Айниқса, маҳаллий кенгашлардаги депутатлар аҳолига энг яқин, жойлардаги мавжуд масалалардан бевосита хабардор вакил ҳисобланади. Худудлар иқтисодий ўсишини таъминлаш, одамларимизнинг ҳаёт даражасини янада юксалтиришга қўмаклашиш зиммасидаги долзарб вазифалардандир. Ана шу масъулиятни ҳис этиб яшаш, саъй-ҳаракат кўрсатиш бугунги кун депутатидан талаб этилаётган, қўтилаётган натижаларга эришишнинг муҳим омилдир.

Садбар МАМИТОВА,
халқ депутатлари Андижон вилоят
кенгашига ЎзМТДПдан сайланган депутат:

— Биз — халқ вакиллари амалдаги қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқ ҳамда ваколатларимиздан тўла, энг муҳими, самарали ва оқилона фойдаланиш орқали аҳоли фаровонлигига, худудларимизни ҳар жиҳатдан ривожлантиришга ҳисса қўишимиз лозим. Фуқароларимизнинг онгу тафаккури, сийсий-ҳуқуқий қарашлари тубдан юксалди. Одамлар бугун ўзини ўйлантираётган масалалар юзасидан кимга, қандай тартибда мурожаат қилишни яхши билади. Ўзи ишонч билдирган вакил ҳузурига келган ҳар бир инсонга эскича қабилдаги "отанга бор, онанга бор" деб эмас, аксинча, уни қизиқтираётган масалаларга жиддий эътибор қаратиш, албатта, ҳал этиш йўлларини излаши лозим. Унутмаслик керакики, халқ ишончи — бу мартаба, лавозим ёки имтиёз эмас, балки юксак масъулиятдир. Бу ишончини муносиб тарзда оқлаш эса самарали фаолият олиб бориш, аниқ ва амалий ишларимизга боғлиқ.

Нормурод КАРИМОВ,
халқ депутатлари Самарқанд туман
кенгашидаги ЎзМТДП гуруҳи раҳбари:

— Партиянинг дастурий вазифалари, мақсад-ғояларини тўлақонли амалга ахшириш, эътибор қозониш, электорат манфаатларини ҳимоя қилишда, энг аввало, маҳаллий кенгаш депутатлари жонбозлик кўрсатиши зарур. Биз ўз фаолиятимиз билан ЎзМТДП сайловолди Платформасида илгари сурилган ғоялар, миллий манфаатлар устуворлиги, мамлакатимиз раванки, халқимиз турмуши фаровонлигига қаратилган долзарб вазифалар ижросига ҳисса қўишимиз лозим. Кўп ўзоққа бормай, юртимизда жойлашган моддий ва номоддий маданий мерос объектларини олайлик. Уларни асраб-авайлаш, ўз қиёфасини йўқотмай сақлашишга эришиш, ёш авлод вакиллари аждодларимиз мероси билан чуқур таништириш, ҳурмат-эътибор руҳида тарбиялаш борасида депутатлар амалга ошириши лозим бўлган озмунча ишлар борми?! Айниқса, жойлардаги хали тўла ўрганилмаган тарихий манзиллар, номоддий объектлар тилсимини очишда ташаббускор бўлишимиз, фаоллик кўрсатишимиз шарт ва зарур.

Беҳзод СОДИҚОВ,
ЎзМТДП Марказий кенгаши Ижроия кўмитаси
девори бўлим бошлиғи:

— Дарҳақиқат, бугунги кунда маҳаллий кенгаш депутати зиммасига ҳар қачонгидан-да залворли масъулият юкланган. Буни улар чин маънода ҳис қилишаётгани, албатта, қувонарли ҳол. Ўтган 2014 йилда маҳаллий кенгашлардаги депутатларимиз 1200 га яқин депутатлик сўровини амалга ошириб, 300 дан ортиқ мансабдор шахснинг ҳисоботини эшитган бўлса, янги таркибдаги партия гуруҳлари аъзолари жорий йил биринчи чорагининг ўзидаяк беш юзга яқин депутатлик сўрови киритди, 80 нафар мансабдор шахснинг ҳисоботини тинглади. Аммо ўз ваколатларидан самарали фойдаланишда сусткашликка йўл қўётган вакилларимиз ҳам йўқ эмас. Шу боис партия Марказий кенгаши томонидан депутатлар фаолиятини оқилона йўлга қўйиш, уларнинг амалий ишларини янада кучайтиришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланди.

— Давлатимиз раҳбари 2010 йил 27 январда парламент палаталарининг қўша мажлисида қабул қилинган қонунларнинг жойларда ҳокимликлар томонидан қандай бажарилаётгани устидан қатъий депутатлик назоратини ўрнатишни

муҳим вазифалардан бири сифатда таъкидлаган эди. Депутатлик назоратининг муҳим шаклларида бири — мансабдор шахснинг ҳисоботини эшитишнинг бугунги ҳолати, сизнингча, қай даражада?

Айбосин ҚИДИРНИЯЗОВ:

— Ҳоким, унинг ўринбосарлари ва ижро этувчи ҳокимият таркибий бўлиналари, ташкилотлар раҳбарларининг ҳисоботларини тинглаш маҳаллий кенгашнинг энг таъсирчан назорат усулларидан бири ҳисобланади. Ушбу ваколатни амалга ошириш воситасида депутатлар меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, Давлат дастурлари, айниқса, худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш комплекс дастурининг амалга оширилишини таъминлайди. Энг муҳими, депутатлар ҳисоботларни муҳокама қилиш давомида тегишли ҳудуд аҳолиси, ўз электорати вакиллари йўлантираётган долзарб масалаларни ҳал қилиш имконига эга бўлади. Бу борада Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесигаги партия фракцияси биринчи чорак давомида 5 нафар мансабдор шахснинг ўз фаолияти бўйича ҳисоботини тинглади. Масалан, февраль ойида Нукус шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Х.Омарованинг 2014 йилга белгиланган ҳудудий-иқтимоий давлат дастурларига, иш режасига мувофиқ ҳамда ўз фаолиятдан келиб чиқадиган вазифалар бўйича амалга оширил-

Депутат тегишли ҳудудда жойлашган давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига уларнинг ваколатларига қирадиган масалалар юзасидан асослантирилган тушунтириш бериш ёки ўз нуқтаи назарини баён қилиш талаби билан депутат сўрови юборишга ҳақлидир.

“Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгаши депутатининг мақоми тўғрисида”ги қонуннинг 8-моддасидан

ган ишлар тўғрисидаги ҳисоботини тингладик. Эшитувимиз натижасида йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш, худудий дастурлар ижросини яхшилаш, хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, маҳалла ва овуларда миллий ҳунармандлик турлари, касаначиликни кенг тарғиб этиш борасида тавсиялар берилди, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Садбар МАМИТОВА:

— Конституциямизга киритилган ўзгаришлар натижасида жойлардаги ижро ҳокимиятларининг тегишли халқ депутатлари кенгашларига худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалалари юзасидан ҳисобот тақдим этиши белгиланди. Бу, ўз навбатида, ҳам ҳокимлар, ҳам депутатларнинг масъулиятини оширди. Шунингдек, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлигининг халқ депутатлари маҳаллий кенгашлар олдида ҳисобдорлигини кучайтирди. Таъкидлаш жоизки, маҳаллий ижро ҳокимияти ҳисоботини мунтазам равишда эшитиш, ўз навбатида, партия гуруҳларининг мамлакатни ислоҳ ва модернизация қилишга доир муҳим вазифаларни ҳал этишдаги иштирокини кенгайтиради, жамият раванкига ҳизмат қиладиган масалалар ижросида депутатларнинг ўрни ва ролини оширади. Ана шу жараёнларда фаол иштирок этиб, тақлифлар берсак, мансабдор шахслар зиммасига ЎзМТДП дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда вазифалар юксак, шубҳасиз, билдирилган ишончини оқлашга, партиямиз хайрихоҳлари сафи кенгайишига эришамиз.

Нормурод КАРИМОВ:

— “Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгаши депутатининг мақоми тўғрисида”ги қонуннинг 5-моддасида депутат мансабдор шахснинг ҳисоботи ёки ахборотини мазкур халқ депутатлари кенгашининг мажлисларида эшитиш тўғрисида тақлиф киритиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланган. Партия гуруҳимиз билан ушбу ҳуқуқларимиздан самарали фойдаланган ҳолда жорий йилнинг ўтган даврида 8 нафар мансабдор шахснинг ҳисоботини эшитдик. Гулобод ижтимоий-иқтисодий касб-ҳунар коллежи директори Мирҳасан Кичикбоев, Равонак миллий ҳунармандлик ва қурилиш касб-ҳунар коллежи директори вазифасини бажарувчи Ҳаловат Исоқова ҳамда худуддаги таълим муассасаларида чет тиллари ўқитилишини ҳолати юзасидан халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш туман бўлими ва бошқа ташкилот раҳбарларининг ўз фаолияти бўйича ҳисоботлари шулар жумласидан. Ҳаловат Исоқованинг ахбороти юзасидан гуруҳимиз аъзолари партия дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда қатор тақлифлар беришди. Яъни, миллий ҳунармандлик турлари бўйича таҳсил олган битирувчиларни ўз йўналишлари бўйича ишга жойлаштириш, ҳунармандлик ва оилавий бизнесни йўлга қўйиш мақсад қилган ёшларга банклардан имтиёзли кредит олишда қўмаклашишга ҳамиша тайёрлигимизни билдириб, тегишли тавсиялар бердик.

— Депутатлик сўрови депутат фаолиятини намойён этувчи муҳим институт ҳисобланади. Маҳаллий кенгашлардаги партия гуруҳларида бу масалага қай даражада эътибор қаратишмоқда?

Нормурод КАРИМОВ:

— Ҳеч иккиланмай айтиш жоиз, депутатлик сўрови тушунчаси бугун ҳаётимизга тобора чуқурроқ сингиб бормоқда. Бунинг боиси нимада? Энг аввало, мамлакатимизда фуқаролик жамиятини ривожлантириш борасидаги ислохотлар йўлида мазкур институт муҳим ўрин тутади. Фуқаролар ўз ҳуқуқларидан фойдаланган ҳолда, турли масалаларда партия ташкилотлари ҳамда гуруҳларига мурожаат қилмоқда. Ва, ўз навбатида, мазкур мурожаатлар кўп ҳолларда депутатлик сўровлари воситасида ижобий ҳал этилмоқда. Партия гуруҳимиз 6 нафар депутатдан таркиб топган. Уларнинг фуқароларини қабул қилиш кўнлари алоҳида белгилаб қўйилган. Худудларда депутатлик назоратини амалга ошириш бўйича иш режаси ишлаб чиқилган. Ана шундай йўллар билан аҳоли ва электоратимиз вакиллари йўлантираётган масалаларга алоҳида эътибор қара-

тилмоқда. Биринчи чоракда тегишли идораларга ўнга яқин депутатлик сўрови киритилиб, уларнинг аксарияти ижобий ҳал этилди.

Айбосин ҚИДИРНИЯЗОВ:

— Бугун фуқароларнинг ҳуқуқий ва сийсий маданияти тобора юксалиб бормоқда. Буни депутатларга юборилаётган мурожаатларнинг мазмун-моҳияти ҳам яққол кўрсатиб турибди. Ана шундай мурожаатлар асосида тегишли ташкилотларга киритилаётган депутатлик сўровларининг ижобий ечим топаётгани партиянинг жамиятдаги нуфузини янада оширишга ҳизмат қилмоқда. Масалан, партия фракциясига йўлланган Амударё тумани “Назархон”, “Қипчоқ”, “Қангли” маҳаллалари фуқароларининг тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш борасидаги мурожаатларини олайлик. Эътибор беринг, аҳоли аввалгидек, депутат йўлга асфальт ёки шағал тўктириб бериши керак, деган бир ёқлама фикрлар билан эмас, аксинча, жамият ривожига ҳизмат қилувчи аниқ ташаббусларни амалга оширишда ёрдам сўраб мурожаат қилмоқда.

Садбар МАМИТОВА:

— Депутатлик сўрови давлат ҳокимияти бошқаруви органлари устидан депутатлик назоратини амалга ошириш, қонун ва қарорлар ижросига ижобий таъсир кўрсатади. Халқ ишончини қозонган ҳар бир депутат қабул қилинаётган меъёрий ҳужжатларнинг жойларда самарали ишлаши, аввало, аҳоли фаровонлигига ҳизмат қилишнинг унутмаган ҳолда фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатиши лозим. Шу мақсадда партия гуруҳимиз билан бирга Президентимизнинг “Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишнинг янада чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қароридан келиб чиқиб, Жалақудук тумани “Ойим” шаҳарча фуқаролар йиғинидаги ёпилиш арасида турган тиббиёт бирлашмаси фаолиятини йўлга қўйиш, муассасанинг мавжуд имкониятларидан фойдаланиш самардорлигини ошириш учун тегишли идораларга сўров киритдик. Тез орада мурожаатимизга ижобий жавоб хати келди. Тиббиёт бирлашмаси аини пайтда фаолият кўрсатмоқда.

— Депутатларимизнинг доимий комиссиялар, сессияларга ташаббус-масалалар киритишдаги иштироки партиямиз нуфузини янада ошириш, электорат манфаатларини ҳимоялаш, худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга ҳизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Айбосин ҚИДИРНИЯЗОВ:

— Доимий комиссияларнинг сессия муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда қўриб чиқиш ва тайёрлаш, халқ депутатлари кенгаши қарорлари ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларини рўёбга чиқариш учун қўмаклашишда партия фракцияси ва гуруҳларининг фаоллиги муҳим ўрин тутади. Бу партия мақсад-вазифаларини амалга ошириш, электорат манфаатларини ҳимоя қилиш борасида кенг имконият яратди, депутатларнинг қонун ижодкорлиги жараёнидаги иштирокини кучайтиради. Бир мисол. Яқинда доимий комиссия йиғилишида “Ҳисомий ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қорақалпоғистон Республикаси қонунининг янги таҳрири ҳамда “Маданий мерос бойлиқларини олиб чиқиш ва олиб кириш тўғрисида”ги Қорақалпоғистон Республикаси қонунига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасини мутахассислар, олимлар, давлат ва жамоат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокида муҳокама қилиб, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгазининг навбатдаги сессияси кун тартибига киритдик. Натижада ташаббусимиз ўз самарасини бериб, мазкур қонун лойиҳалари қабул қилинди.

Садбар МАМИТОВА:

— Партия гуруҳимиз томонидан доимий комиссиялар, сессияларга киритилаётган тақлиф, ташаббус-масалаларда сайловолди Платформамизда белгиланган мақсад-вазифаларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Масалан, партия гуруҳимиз фаоллари Ёшлар сийсати ва соғлом авлод масалалари бўйича доимий комиссиясига Баликчи туманидаги 35-умумтаълим мактаби, 6 ҳамда 12-ихтисослаштирилган мактаб-интернати атрофидаги йўлларга ўқувчилар хавфсизлигини таъминлаш мақсадида йўл чироқлари ўрнатиш тақлифини киритди. Пировардида, мазкур масала бўйича мутасадди ташкилотларга депутатлик сўрови киритишга келишиб олинди.

Нормурод КАРИМОВ:

— Депутатлар маҳаллий кенгашнинг янги қақуруви фаолияти бошида, йилнинг якунида фуқаролар мурожаатларини, ўз сайловолди тақлифларини умумлаштирилади, худудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг долзарб муаммоларини аниқлайди, ўз режасини ишлаб чиқади, ўзи аъзо бўлган доимий комиссия ва тегишли маҳаллий кенгаш иш режаси лойиҳасига тақлиф билдиради. Бугунги кунда бу амалиётдан самарали фойдаланишмоқда. Яқинда ёшларни “оммавий маданият”нинг салбий таъсирларидан ҳимоялаш мақсадида “Интернет ва ёшлар” масаласини доимий комиссияда муҳокама қилдик. Бу борада тегишли чора-тадбирлар, амалга оширилаётган ишлар режаси белгилаб олинди. Шунингдек, сайловолди Платформамиз ҳамда аҳоли фикр-мулоҳазаларидан келиб чиққан ҳолда оилалар ҳаётида ҳамон сақланиб қолаётган нохуш ҳолатлар (тўй ва бошқа оилавий маросимларнинг дабдабали қилиб ўтказиш, исрофгарчиликка йўл қўйиш)га барҳам бериш масаласи юзасидан давра суҳбати ташкил этдик. Энди ушбу масалани сессия кун тартибига олиб чиқиб, муҳокама қилишни режалаштирялмиз. Бир сўз билан айтганда, бугун электоратим ва партиямиз мақсадларини ҳимоя қиламан, деган депутат учун барча ҳуқуқий асослар мавжуд. Фақат улардан самарали фойдаланиб, ташаббускорлик, жонқуярлик кўрсатиш керак, ҳолос.

“Milliy tiklanish” мухбирлари
Муҳтарам ҚОМИЛОВА,
Умид УЗОҚОВА ёзиб олди

Депутатлик бирлашмалари 5

Партия ва депутат ҳамкорлиги

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси Марказий кенгашининг III Пленумида ЎзМТДП ташкилотлари олдида турган долзарб вазифалар белгилаб берилди. Бу эса, ўз навбатида, барчамизни янада фаолликка чорлайди, лоқайдликка берилмасликка ундайди. Пленумда партия сайловолди Платформасини амалга ошириш масалалари атрофида муҳокама қилиниб, партия ташкилотлари ва депутатлар фаолияти таъкидий таҳлил этилди. Булардан тегишли ҳўлса чиқариш, партия ва депутатлар фаолиятини янги босқичга кўтариш вақти келди.

Натижанинг қониқарли бўлиши

фаоллик ва ташаббускорликка боғлиқ

Айни пайтда халқ депутатлари Сўрхондарё вилоят, туман ва шаҳар кенгашларида Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси-дан сайланган 77 нафар депутат фаолият олиб бормоқда. Бу 2009 йилги сайлов якунларига нисбатан 14 нафарга кўпдир.

Партиямиздан сайланган депутатлар жамиятда ўз ўрни, обрў-эътиборига эга, дастурий мақсад-вазифаларимизни кенг тарғиб эта оладиган ва амалга оширишга қодир кишилар эканлигини таъкидлаш жоиз. Уларнинг ўз ваколатларидан қай даражада фойдаланаётгани, электорат ишончини оқлаётгани, энг аввало, натижада қўринади. Таҳлиллар халқ депутатлари вилоят кенгашидаги партия гуруҳи йилнинг биринчи чорагида депутатлик сўровидан самарали фойдаланганлигини кўрсатади. Ўтган йилнинг шу даврида 10 та депутатлик сўрови киритилган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич икки баробарга кўпайди. Натижада, электоратимиз вакиллари кенгаши манфаатларини ҳимоялаш, худудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш борасида кўплаб масалалар ижобий ҳал этилди. Бироқ бу билан партия гуруҳи фаолияти қониқарли экан-да, деган ҳўлса чиқариб бўлмайди. Чунки барча депутат ҳам доимий комиссияларга тақлифлар, сессияларга ташаббус-масалалар киритиш борасида қатъий кўрсата олмапти. 2015 йилнинг биринчи чораги ўтган йилнинг шу санаси билан қиёсланганда, партия гуруҳи мазкур йўналишларда сезиларли натижага эриша олмаганини кузатиш мумкин.

Халқ депутатлари туман ва шаҳар кенгашларидаги айрим партия гуруҳлари фаолиятида ҳам фуқаролар мурожаатини ўрганиш, депутатлик назоратини амалга ошириш, сессияларга ташаббус-масалалар киритиш борасида сусткашликлар кўзга ташланмоқда. ЎзМТДП Бойсун, Термиз, Ангор, Узун ва Сарисий туман кенгашларининг партия гуруҳлари билан узвий ҳамкорлиги натижасида аҳолини ўйлантираётган кўплаб масалаларга ечим топилаётган бўлиши, депутатлик назоратини амалга ошириш, доимий комиссияларга тақлифлар киритиш, мансабдор шахсларнинг ҳисоботини тинглаш каби депутатлик фаолиятининг асосий жиҳатлари эътибордан четда қолаётир. Шу боис партия вилоят кенгашининг кенгайтирилган йиғилишларида мазкур камчиликларнинг олдини олиш, маҳаллий вакиллик органларидаги депутатларимиз фаолиятини кучайтириш, уларнинг фаоллиги ва ташаббускорлигини ошириш масаласига алоҳида аҳамият қаратишмоқда.

Тан олиш жоиз, туман ва шаҳар кенгашларидаги партия гуруҳларимизда электорат манфаатларини ҳимоя қилишда ташаббускорликка боғлиқ

лик этишмади. Йўл қўйилган камчиликлар, партия Марказий кенгаши пленумида билдирилган фикр-мулоҳазалардан тегишли ҳўлса чиқариб, партия гуруҳлари фаолиятини кучайтириш, уларнинг худудлар ижтимоий-иқтисодий ривожидида саъй-ҳаракатларини жонлантиришмиш лозим. Бу ўринда ЎзМТДП сайловолди Платформаси ҳамда у асосида 2015-2019 йилларга мўлжаллаб ишлаб чиқилган дастурда белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш эътиборимиз марказида бўлади. Дастурда партия ташкилотлари, Қонунчилик палатасидаги фракциямиз ва депутатлик гуруҳларининг ўзаро ҳамкорлиги алоҳида белгилаб қўйилгани эътиборга молик. Зеро, юқорида қайд этилган камчиликларни бартараф этишда партия ташкилотлари ва

✓ Вилоят бўйича маҳаллий кенгашларга 77 нафар депутат сайланди. Бу 2009 йилги сайлов натижаларига нисбатан 14 нафарга кўпдир

✓ Барча депутат ҳам тақлифлар, ташаббус-масалалар киритиш борасида қатъий кўрсата олмапти

✓ Партия ташкилоти ва партия гуруҳи ҳамкорлигини кучайтириш — долзарб вазифа

гуруҳларининг мустаҳкам ҳамкорлигини йўлга қўйиш муҳим аҳамият касб этади.

Бу борада вилоят, туман ва шаҳар партия ташкилотлари йиғилишлари, тадбирларида партия гуруҳлари аъзоларининг тўлиқ иштирокини таъминлаш, сайловолди Платформасини биргаликда амалга ошириш дастури асосида чора-тадбирлар режасини тубдан янгилаш ва фаолиятимизга самарали татбиқ этишга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим. Айни пайтда партия ташкилотлари ва депутатлар ҳамкорлигини таъминлаш мақсадида маҳаллий кенгашлардаги партия гуруҳлари билан вилоятда туризми ривожлантириш, касаначилик ва ҳунармандчилик ривожига кенг йўл очишга қўмаклашиш, уларни имтиёзли кредитлар билан таъминлаш борасидаги амалий ташаббусларни бошладик. Зеро, партия кенгашлари билан депутатлар корпуси ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариш, депутатларимизнинг партия ғоя-мақсадларини амалга ошириш, электорат манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги фаолиятини кучайтириш аҳолининг партияга нисбатан ишончи янада ортишига ҳизмат қиладди.

Баҳодир ХУДОЙКУЛОВ,
ЎзМТДП Сўрхондарё
вилоят кенгаши раиси
ўринбосари

Чўлланиш ва қурғоқчилик

дунёнинг айрим мамлакатларида сув ҳамда озиқ-овқат танқислиги билан боғлиқ муаммоларни келтириб чиқармоқда

Сўнгги ўн йил давомида ер юзида ҳаво ҳарорати кескин кўтарилаётганда. Сайёрамизнинг турли минтақаларида вулқонларнинг ҳаракатга келаётганлиги ҳам бевосита глобал иссиқ жараёни билан узвий боғлиқ. Бугун айрим мамлакатларда ҳукм сураётган қурғоқчилик жиддий талафотларга сабаб бўлмоқда, иқтисодий ва аҳолига саломатига таъсир кўрсатади. Мисол учун, 1991-2000 йиллар давомида 280 мингдан ортиқ киши қурғоқчилик қурбониси айланган бўлиб, етказилган иқтисодий зарар бир неча ўн миллион АҚШ долларини ташкил этди. Дунё олимлари қурғоқчиликнинг уч турлини аниқлаган: метеорологик, гидрологик ва қишлоқ ҳўжалиги экинларини суғориш натижасида юзага келаётган муаммолар.

Буюк Британияда уч ҳафта ёғингарчилик бўлмаслигига муаммо сифатида қаралади. Бироқ, бугунги кунда дунёнинг баъзи давлатларида қурғоқчилик мавсумининг узок давом этиши одатий ҳолга айланган. Германияда Гессен университети олимларининг башоратига кўра, жорий йилда ер юзининг кўпгина қисмида қурғоқчилик кузатилиши оқибатида ўрмон ёнғинлари юз бериши мумкин. Немис мутахассислари дунё океанларида атмосфера ҳароратини ўлчаб, ана шундай ҳулосага келишган. Уларнинг айтишича, океаннинг юқори қисмида илқ сувлар ҳажми кўпайган. Бу эса кучли циклонларни юзага келтиради, ёғингарчилик ва сув тошқинларини кўпайтиради.

Тадқиқотлар Африкада сўнгги йилларда чўлланиш даражаси кучайганини кўрсатади. 2014 йилнинг сентябрь ойида ернинг ўртача глобал ҳарорати сўнгги 135 йил ичида рекорд кўрсаткича етиб, 15,7 даражани ташкил этди. Дунё аҳолиси ёз фаслида бундай жазирамага 1998 йили тўқнаш келган эди.

Рангин дунё

Ер юзида мезозой даврида тахминан 160 миллион йил ҳукмронлик қилган динозаврлар ҳаёти, уларнинг ҳалок бўлиш сабаблари инсониятни мудом қизиқтириб келади. Динозавр атамасини фанга 1842 йилда инглиз биолог Ричард Оуэн киритган. Бу юнонча “*deinos*” ва “*sauros*” сўзларидан олинган бўлиб, “*даҳшатли калтакесак*” маъносини англатади. Бугун дунёнинг бир неча давлатида динозавр суякларини сақланадиган ноёб музейлар фаолият юритмоқда. Қуйида ана шундай музейлар ҳақида ҳикоя қиламиз.

“ГАЗОЗАВР” — ИЛК ТОПИЛМА

Хитойнинг Цзингун шаҳрида экспонатларга бой динозавр музейи фаолият юритади. Музейнинг илк экспонати (динозавр суякларини) 1972 йилда мазкур шаҳарнинг Дашаньпу деган жойидан топилиган. Уша вақтда бу ҳудудда Хитойнинг газ ишлаб чиқарувчи компанияси фаолият кўрсатган. Шу боисдан илк топилма “газо-завр” деб номланди. Шундан сўнг бу ерда таниқли Хитой палеонтолог Дун Чжимин бошчилигида тадқиқотчилар гуруҳи иш бошлади. Ушанда олимлар газ компанияси жойлашган ҳудуддан динозавр суякларини топишди. 1985 йилда Хитой раҳбарияти Дашаньпуда қурилиш ишларини тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилади. Шундан сўнг Дун Чжимин ва унинг жамоаси 100 динозавр скелети ҳамда бошқа қадимий ҳайвон суякларини топишга муваффақ бўлди. Улардан 30 тасининг скелети тўлиқ сақланиб қолган. Тадқиқотлар давомида нафақат динозавр, балки қадимда мавжуд бўлган, бироқ кейинчалик йўқ бўлиб кетган баликлар, амфибиялар, тошбақалар, птерозаврлар ҳамда бошқа судралиб юрувчиларнинг суякларини ҳам топишган. Ана шу ноёб топилмаларни сақлаш, одамларни динозаврлар даври тарихи билан яқиндан таништириш мақсадида 1987 йилда Цзингун шаҳрида нафақат Хитой, балки дунёдаги энг катта динозавр суякларини сақлашган музейлардан бирига асос солинди.

Музей уч қаватдан иборат. Биринчи қаватда стегозавр, завропод ҳамда орнитопод (динозавр) скелетлари жойлаштирилган. Иккинчи қаватда умуртқасиз ҳайвонлар ҳамда ўсимлик қолдиқларидан иборат экспонатлар ўрин олган. Музейнинг уч бўлими бир-биридан тўбдан фарқ қилади. Биринчи бўлимда ўсимлик ва динозаврларнинг келиб чиқиши ҳамда айрим жониворларнинг йўқ бўлиб кетиш сабаблари билан танишиш мумкин. Иккинчи бўлим эса Дашаньпудан топилиган динозаврлар ҳақида тўлиқ маълумот беради. Бу ерда баландлиги 10 метр ҳамда узунлиги 20 метрни ташкил этадиган динозавр скелетлари ўрин олган. Учунчи бўлим динозаврларнинг дастлабки қолдиқлари топилиган, қазилма ишлари олиб борилган жой ўрнида ташкил этилган бўлиб, умумий майдони — минг квадрат километр. Бу ерда динозавр суякларини нафақат яқиндан томоша қилиш, ҳатто уларга қўл теккизиб кўриш ҳам мумкин.

ХАР ЙИЛИ ЯНГИ ЭКСПОНАТ...

Дунёдаги яна бир динозаврлар музейи Канаданинг Драмхеллер шаҳрида жойлашган. Палеонтологлар бу шаҳарни “Динозаврлар шаҳри” деб аташади. Сабаби, бу ерда олиб бориладиган деярли барча қазилма ишлари бесамар кетмайди: музей ҳар йили деярли икки мингтача янги экспонатлар билан бойиқмоқда. Музейга киришингиз билан сизни

ер юзининг айрим минтақаларида кучли қурғоқчиликнинг юзага келишига сабаб бўлади.

Сўнгги 11 йил ичида АҚШнинг Оклахома, Невада, Калифорния, Техас, Аризона штатларида ичимлик суви танқислиги билан боғлиқ муаммолар юзага келмоқда. Биринчи мартаба Мид ва Пауэлл кўллариининг сув сатҳи пасаяётганлиги кузатилаётди. АҚШнинг айрим ҳудудлари аҳолиси сув танқислиги муаммосига дуч келмоқда. Масалан, Калифорния штати раҳбарияти жорий йилда штат фуқароларини ичимлик суви билан таъминлай олмаслиги ҳақида огоҳлантирмоқда. Кўп йиллардан буён давом этаётган қурғоқчилик туфайли сув ресурслари бошқармаси йирик сув омборларининг биридан сув етказиб беришни тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилди. Бу штат аҳолисининг учдан икки қисми, яъни 25 миллионга яқин фуқаро сув билан боғлиқ муаммага дуч келади, деганидир.

Бундан ташқари, 750 минг акрдан ортиқ қишлоқ ҳўжалик экинларини суғориш борасида ҳам жиддий муаммолар юзага келади. Шу йилнинг 17 январиди Калифорния губернатори мазкур ҳудудда фавқулодда ҳолат жорий этиб, аҳолини сув ишлатиш ҳажмини 20 фоизга камайтиришга қачирган эди. АҚШда сўнгги 135 йил ичида ҳаво ҳарорати Цельсий шкаласи бўйича ўртача 15,7 даражага кўтарилган.

Жорий йилда Исроилда ҳам 2014 йилдаги каби кучли қурғоқчилик бўлиши кутилмоқда. Маҳаллий ҳукумат аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш ва экинларни суғориш учун денгиз сувини чўчуқлаштириб берувчи қорхоналар сонини кўпайтириш ва уларга етарли даражада инвестициялар ажратиш масаласини кўриб чиқаётди. Ана шу қоралар биринчи навбатда, сув танқислигини камайтириш ва экологияни яхшилашда ўзининг ижобий таъсирини кўрсатиши табиий. Аслида мазкур мамлакатда суви чўчуқлаштириш ва ифлосланган сувларни қайта ишлаш технологияси янгилик эмас. Оби-ҳаётнинг 50 фоизга яқини ана шу усулда тайёрланади.

Бразилия ҳам сўнгги 80 йил ичида кучли

қурғоқчиликни бошдан кечирмоқда. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш вазирлиги маълумотиға кўра, Сан-Паулу, Рио-де-Жанейро ва Минас-Жерайс штатлари ичимлик сувини теҳашга мажбур бўлмоқда. Қурғоқчилик, ҳатто қархва нархининг кескин суръатда кўтарилишига олиб келди. Айни пайтда товар хомашё биржаларида қархва нархи 20 фоизга ошган. Жанубий Американинг ушбу мамлакатида ўтган йили ҳам кучли қурғоқчилик юз бериши оқибатида қархва ҳосили 10 фоизга камайган эди. Рио-де-Жанейро штати расмийлари маҳаллий аҳолиға қудуқлар қазिश, оқава сувларни тозалаш ва табиий манбаларни муҳофаза қилишда яқиндан кўмак бермоқда. Мамлакат ҳудудидидаги дарёларда сўнгги 60 йил ичида сув сатҳи рекорд даражада пасаймоқда. Штат фермерлари қудуқлар қазиб, ер қаридан насослар ёрдамида сув чиқармоқда. Оқава сувлар тозаланиб, рўзгорда фойдаланилмоқда.

Яқинда Таиланднинг қурутот шаҳарларидан бирида юзлаб ёввойи маймунлар қурғоқчилик туфайли тоғ ҳудудларидан пастликка тушди. Маҳаллий аҳоли сўнгги бир неча ўн йиллардан бери ана шундай ҳолатга дуч келмоқда. Пхукет оролида қурғоқчилик туфайли сув танқислиги юзага келди. Бундан ташқари Кхао То Се ва Кхао Ранг тоғларидаги қангалзорларда ҳам ана шундай ҳолат кузатилаётди.

Эрон метеорология ташкилоти маълумотларига кўра, мамлакат пойтахти Техрон шаҳри ҳамда унга туташ ҳудудларда қурғоқчилик туфайли ичимлик суви танқислиги юзага келган. Айни пайтда пойтахтда 8,5 миллион аҳоли истиқомат қилади. Мамлакат раҳбарияти сувдан теҳамкорлик билан фойдаланилмас, уни истеъмол қилиш борасида чекловлар жорий қилинишини маълум қилди.

Хитойда аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш муаммоси ижобий ҳал этилмоқда. Мамлакатда қарбий, марказий ва шарқий каналлар қазила бошлади. Жанубий минтақадан шимолнинг қарбаб ётган яйдок чўллариға дарё сувини буриш лойиҳаси татбиқ этилмоқда. Лойиҳа тўлиқ қувват билан ишға туширилса, мамлакатнинг сув танқис ҳудудларида истиқомат қилаётган 200 миллион аҳолининг сувға бўлган эҳтиёжи қондирилади. Янззи дарёсидан шимолға сув ўтказилиши туфайли каналлар қуриладиган ҳудудлардан 400 минг киши бошқа жойларға кўчирилди. Учта канални қуриш учун давлат газнасидан 60 миллиард доллар ажратилган.

Ер юзасининг учдан икки қисмини денгиз ва океан сувлари ўраб туради. Бироқ чўчук сув ер юзидаги умумий сув захирасининг бор йўғи 2,5-3 фоизи ташкил этади, ҳолос. Қолаверса, уларнинг 80-90 фоизи қайта ишланмаган ёки муз ҳолида. Антарктида ва Гренландияда катта микдорда чўчук сув захираси мавжудлиги аниқланган. БМТ маълумотиға кўра, АҚШ, Россия, Канада, Шимоллий ва Жанубий Америка мамлакатлари катта микдорда ичимлик суви захирасига эға. Хитой, АҚШ, Япония, Мексика, Россия каби мамлакатлар эса сувнинг энг йирик истеъмолчиларидир.

Маълумотларға қараганда, ҳозирги кунда сифатсиз сув истеъмол қилиниши оқибатида йилиға 3 миллиондан ортиқ киши ҳаётдан бевақт кўз юммоқда. Олимлар Африка қитъасининг 46 фоиз ҳудуди чўлланишға учраши оқибатида бу ҳудудларда яшовчи аҳолининг аҳоли янада огирлашишини башорат қилмоқда. 2020 йилға бориб Африка қитъасида тахминан 75-200 миллион аҳоли сув танқислиги ва қурғоқчилик билан боғлиқ муаммоларға дуч келади. Бу эса дунёнинг ҳар бир давлатидан сув ресурсларидан одилона ва оқилона фойдаланиш масаласиға жиддий эътибор қаратишни тақозо этади.

Азизжон ПўЛАТОВ

Халқаро ҳаёт 7

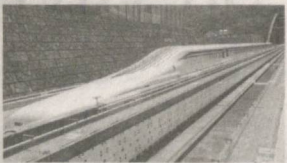
ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Бу ҳали ҳаммаси эмас

Япониянинг Яманаси префектурасида магнит ёстиқчали поезд рекорд тезлигини қайд этди.

Поезд 18 километрли синов трассасини соатига 590 километр тезлик билан босиб ўтган. Шунга қарамай, JR Tokai темир йўл компанияси қайд этилган тезлик билан кифояланмоқчи эмас. Яқин вақт ичида поезд тезлигини соатига 600 километрга ошириш мўлжалланмоқда. Аввалги рекорд ҳам 2003 йилда Яманаси префектурасидаги синов трассасида қайд этилган эди. Ушанда поездининг максимал тезлиги соатига 581 километрни ташкил этган.

Ўтган йилдан бошлаб магнит ёстиқчали тижорий темир йўл тармоғини қуришға киришилди. 2027 йилға келиб мазкур темир йўл тармоғи Токио ва Нагоя шаҳарларини боғлаши кўзда тутилган. Лойиҳаға кўра, поездлар икки шаҳар оралиғидаги 286 километр масофани бор йўғи 40 дақиқа ичида босиб ўтиши лозим.

Фикрлаш тезлиги нимаға боғлиқ?

Эдинбург университети олимлари одамларнинг фикрлаш тезлиги генетик кодға бевосита алоқадор эканини аниқлашди.

12 мамлакатдан 30 минг кўнгилли иштирокида ўтказилган кўп йиллик синовдан сўнг ана шундай ҳулосаға келинди. Кўнгиллиларнинг фикрлаш қобилиятини текшириш мақсадида уларнинг ҳар бири турли даражадаги синов тестларидан ўтказилди. Олимлар тадқиқот сўнггида одамларнинг соғлиғини обдон текшириб, генетик кодларини ўрганишди.

Ўрганилган маълумотлар асосида инсонда фикрлаш тезлиги миянинг ҳар қандай қисмида ҳужайраларни бошқарадиган CADM2 гени билан алоқадор экани аниқланди. Мазкур ген инсон фельаторидаги айрим ҳусусиятларнинг шаклланишиға ҳам таъсир кўрсатади. Олимлар мазкур тадқиқот келгусида руҳий хасталарни даволашда қўл келишиға ишонмоқда.

Табиий офат

Соатига 320 километр тезлик билан оқибатида Вануату пойтахти Порт-Вила шаҳридаги қарийб 90 фоиз уй-жой вайрон бўлди, айримлари эса сув остида қолди.

БМТнинг гуманитар масалаларни мувофиқлаштириш бошқармаси қурбонлар сони 24 нафарға етганини маълум қилган. Мамлакатнинг айрим туманлари энергия таъминотидан бутунлай узилиб қолди. Айни пайтда Вануату пойтахти Порт-Вила шаҳрида мамлакат аҳолисининг деярли олтидан бири қисми истиқомат қилади. Мамлакат президенти дунё жамоатчилиғидан ёрдам сўраб мурожаат қилган. Ҳозирда бир қатор давлатлар инсонпарварлик ёрдами доирасида орол-давлат учун ҳам 9,5 миллион доллар ажратди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

УЧ ТАРМОҚЛИ МУЗЕЙ

Берлин табиатшунослик музейи нафақат Германия, балки бутун Европанинг энг катта музейларидан саналади. Музей майдони 4 минг квадрат километрни ташкил этади. Музейға 1810 йилда асос солинган. 1993 йилда музей уч қисмға ажратилди: зоология, минерология ҳамда палеонтология бўлимлари. Музей 2009 йилдан буён Лейбниц номидаги илмий бирлашма бўлинмаси сифатида фаолият кўрсатади.

Музейда 30 миллиондан зиёд экспонат жамланган. Улар орасида, айниқса, динозаврлар коллекцияси эътиборни тортади. Уларнинг аксарияти ўз сифатини ҳанузгача йўқотмаган. Музейға киришингиз билан кўзингиз олтида динозавр скелетига тушади. Музей залларидан бирига дунёда машҳур — узунлиги 22, баландлиги 13 метр келадиган жираф-фатиганинги скелети жойлаштирилган. Мазкур баҳайбат жонивор суякларини 1909 йилда Шарқий Африкада германиялик археологлар топишган. Шунингдек, музейнинг нодир экспонатлари орасида археонтерикс скелети ҳам бор. Ҳашаротларға оид залда кичкина жониворларнинг катта макетларини томоша қилиш мумкин. Музейдан қадимий минераллар, турли даврларға оид метеорит коллекциялари ҳам ўрин олган.

Музейда аудиогид ишлайди. Шу боис сайёҳлар аудио ускуналар воситасида ҳар бир экспонат ҳақидаги маълумотлар билан ўзларига қулай тилларда танишиш имкониятиға эға. Музей қошидаги дўқондан сайёҳлар эсдалик учун сувенир ҳамда динозаврларға оид китобларни харид қилишлари мумкин.

Шаҳзод ҒАҒҒОРОВ

“Динозаврлар шаҳри” қаерда?

икки қўлини олдинга ташлаган баҳайбат динозаврлар галаси “қарши олади”. Музейға ташриф буюрувчиларға фотоаппаратлар ва видеокамералардан фойдаланишға рухсат берилган. Энг муҳим экспонатлар суратға муҳрлаш учун қулай жойларға ўрнатилган. Музей ҳар доим гавжум бўлгани учун динозаврлар билан суратға тушишға баъзан анча вақт навбат кутишға тўғри келади. Сайёҳларға қулай бўлиши учун музей ўзидай қилиб ишланган экспонатлар ҳам бор. Уларни нафақат томоша қилиш, балки унда учиб ҳам мумкин. Музей қошида сувенирлар сотиладиган расталар бўлиб, бу ерда ёғоч ва лойдан ясалган турли қўринишдаги динозавр ўйинчоқларини эсдалик учун харид қилиш мумкин.

бири ташриф буюрувчиларнинг троппик ўрмонда виртуал сайр қилиши, динозаврлар яшаган муҳитни янада теран хис этиши учун махсус жиҳозланган бўлиб, бу ерда динозаврлар галасини учратиш мумкин.

Кўёш нурини тўсиш учун айрим экспонатлар қоронғу хоналарда сақланади. Шу боис музейнинг айрим заллари нихоятда қоронғу. Баҳайбат динозавр скелети шарпасига кўзингиз тушиши билан чўчиб тушингиз ҳеч гап эмас.

Шунингдек, музейда динозаврларнинг ўзидай қилиб ишланган экспонатлар ҳам бор. Уларни нафақат томоша қилиш, балки унда учиб ҳам мумкин. Музей қошида сувенирлар сотиладиган расталар бўлиб, бу ерда ёғоч ва лойдан ясалган турли қўринишдаги динозавр ўйинчоқларини эсдалик учун харид қилиш мумкин.

Курга киргин ор учун!

...Отларнинг дупурлаши, чавандозларнинг “ҳа-ё ҳайт”идан майдон ларзага келгандек гўё. Элининг энг абжир йиғитлари улоқ тизмолида ор талашмоқда. Ана бир чавандоз қурдан ажралиб, олдинга ташланди. Изма-из таъқиб этиб келаётган отлашларга тутқич бермай, марра сари шадмалайди. Баковулининг ҳайқирғи эшитилади: Ҳало!..

Ҳа, бу кўпчиликка таниш манзара. Аждодлардан мерос, мардлик, тантлилик, довораклик мусобақаси — кўпқари халқ ўйинида ҳаётийнинг бир бўлаги ўз аксини топган. Бироқ унинг маъно-мазмунини, моҳиятини ва аҳамиятини ҳақида кўпчилик тўла маълумотга эга эмас. Таниқли фольклоршунос олим Шомирза Турдимовнинг “Ўзбек фольклори ва адабиётининг Наврўз” тадқиқот-мажмуасида ёзилишича, кўпқари ата-маси “кўк бўри”дан келиб чиққан. Аждодларимиз бўрини қиш, эчкини эса кўлам (ёз) рамзи деб белгиланган. Қиш ва ёзнинг ўзаро

курашини акс эттирган кўпқари маросимий ўйинида бир кутб иккинчисининг устидан маълум муддат голиб чиқиб, ўзининг ҳукмини ўтказиши ифодаланган. Яъни, асосан, қиш фаслида ўйналган бу ўйинда улоқнинг бўрилар ўртасида талаш бўлиши — қиш келгани, энди кўлам (улоқ) даври ўтганини билдирган.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, миллий қадриятларимиз, анъана-удумларимизни қайта тиклаш ва ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Шу жумладан, ёшларни жисмонан ва маънан

юксалтиришда муҳим аҳамиятга эга бўлган кўпқари халқ ўйини янада оммалашди. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Ўзбекистон от спорти ва республика улоқ-кўпқари федерацияларига асос солинди. Турли мусобақалар, мамлакат чемпионатлари ташкил этиш йўлга қўйилди.

На-тижада, мазкур халқ ўйини янада ривожланди, моҳир чавандозлар сафи кенгайди. Халқ ўйинларини қайта тиклаш, ривожлантириш ва аҳоли ўртасида янада оммалаштириш масаласига ЎзМТДП сайловолди Платформасида ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Зеро, ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиши, уларни ор-номусли, ғурурли, ватанга муҳаббат, миллий қадрият ва анъаналарга эҳтиром руҳида тарбиялашда халқ ўйинларининг ўрни бекиёс.

— Чавандозлар-ов! Гапимни ўнг қулогинг билан-да, чап қулогинг билан-да, эшитиб ол! Чил-вир солма — бир! Бир-бировингнинг ёмон гап билан сўкма — икки! Қамчи солма — уч! Йиқилган чавандоз устига от солма — тўрт! От қочганда ушлашга ёрдам бер — беш! Ол, ҳа-ол!”

Ўзбек халқининг атоқли адиби Тоғай Муроднинг “От кишнаган оқшом” қиссасидан келтирилган юқоридаги парчадан ҳам кўриниб турибдики, кўпқари инсонни тўғрилиқ, ҳалоллик, мардлик ва эзгуликка чорлайди. Фақат ҳалол курашиш, эгриликдан йироқ бўлиш, инсонийлик, отни авайлаш, керак бўлса, рақибга ҳам ёрдам кўрсатиш — фақат ўзбек халқига мансуб миллий фазилатдир.

Кўпқарида бир неча юз кишидан иборат отиқлар олдида сўйилиб, мусобақа учун махсус ҳолга келтирилган улоқ ташланади. Уни чавандозлар отдан тушмаган ҳолда ердан кўтариб олиши, тақмига босиб, оломон орасини ёриб чиқиши ҳамда белгиланган маррага келтириб ташлаш лозим. Мусобақа ҳаққоний, адолатли ва ҳалол ўтиши учун эл орасида ҳурмат қозонган, бир сўзли, кўпқарининг шартларини яхши биладиган ҳакам — баковул кузатиб боради.

— Бу ўйинга қизиқиш менга ота-бобомдан ўтган, — дейди қашқадарёлик чавандоз Баҳром Бойтўраев. — Отам ҳам, бобом ҳам ўз вақтида улоқдан совринсиз қайтмайдиган чавандоз бўлишган. Шу боис менда отга ва бу ўйинга меҳр анча эрта шаклланган. Отам ҳамиша “ёшликдан отга меҳр қўйган, улоқ талашган йиғитлар келажакда мард, довжорак, ҳалол инсонлар бўлиб воя-га етади. Кўпқарида ҳеч қачон зот талашма, ориятнинг учун курашиб, ҳалол ғалаба қозон. Зинҳор ғирромлик қила кўрма, акс ҳолда, отнинг ихлоси қайтади”, дер эди. Бу насихатларни доим ёдимида сақлаб, унга амал қилишга ҳаракат қиламан. Кўпқари инсонни қаҳқонлик, эгиллик, чапдастлик ва ватанпарварликка

Хурсанд юрай десангиз...

Халқро “Шоколадлар куни”ни илк бор 1995 йил 11 июлда французлар бошлаб беришган. Бу байрам ана шундан буён нишонланиб келинмоқда. Шоколадлар дастлаб дорихоналарда тайёрланган, уни “маъбудлар озукаси” деб аташган.

Шоколад таркибида чарчоқни қолдирувчи ва кайфиятни кўтарувчи моддалар мавжуд. Қора шоколад таркибидаги эндорфин бахт гормонини кўпайишини рағбатлантиради. Бош миёга ижобий таъсир ўтказиши, организм фаоллигини бир меъёрда ушлаб туради. Шоколад қариш жараёнини секинлаштиради. У инфаркт, инсульт ҳамда уларга сабаб бўладиган кучли изтироблардан халос этади.

Филадельфиялик тадқиқотчиларнинг аниқлашича, шоколад инсон миёсига муҳаббат реакциясини қақиради. Сут билан аралаштирилиб тайёрланган шоколад эса болажонлар учун жуда фойдали егуликдир.

Бироқ шоколаднинг фойдали томонлари билан бирга зарарли жиҳатлари ҳам йўқ эмас. Уни кўп миқдорда истеъмол қилиш аллергия касалликларга сабаб бўлиши мумкин. Шоколад таркибида ҳам инсонлар, ҳам жониворлар учун хавфли саналган токсинлар мавжуд. Тоза шоколад таркибида ёғ ҳамда алькалоиднинг кўп миқдорда бўлиши ҳам инсон учун фойдали эмас. Шоколаднинг турлари жуда кўп: қора, сутли, оқ, аччиқ. Қолаверса, ёнғоқли, мурабболи ҳамда мевали шоколадлар ҳам бор. Шоколадлар таркибида бундай қўшилмаларнинг кўп миқдорда бўлиши ҳам инсон организмга салбий таъсир этиши мумкин.

БИЛАСИЗМИ?

- ➔ Дунёдаги энг катта атлас Берлин давлат музейида сақланади. Унинг оғирлиги 250 килограмм, ўлчами 1,70 x 2,20 метрни ташкил этади.
- ➔ Биринчи чангютгични 1901 йилда англиялик Герберт Бут кашф этган.
- ➔ Бир донна соч толаси уч килограмм юкни кўтара олади.

ТУРФА ОЛАМ

“Оқ девор” топилди

Россиялик археологлар Мемфис туманидан қадимги Миср илк пойтахтининг “оқ деворлари” қолдигини топишди.

Бунинг учун қадимшунослар бир неча йил қазилма ишларини олиб боришига тўғри келди.

Мемфис шаҳрига милоддан аввалги 3000 йилда афсонавий ҳукмдор Менес асос солган. Қадимшуносларнинг айтишича, шу вақтга қадар дунё жамоатчилигига номаълум бўлиб келган, бир вақтлар шаҳарни ўраб турган “оқ деворлар” ўрнини аниқлаш устида анча иш олиб борилди. Олимлар қидирув ишларини олиб бориш олдида кўплаб ёзма ва геодезия манбаларига мурожаат қилишди. Қолаверса, Нил дарёсининг нариги соҳилида Мисрнинг илк фиръавнлари қабри ҳамда Жосер эхромии жойлашгани ҳам эътиборга олинди. Эни 11 метрга етадиган мустаҳкам деворнинг “оқ девор” деб номлангани бежиз эмас. Сабаби — девор усти оқ тусда бўлган. Девор қалинлигидан келиб чиқиб, олимлар унинг анча узун бўлганини тахмин қилишмоқда. Ҳозирда экспедиция аъзолари қадим иншоотнинг қолдиқларини қайта тиклаш устида фаол иш олиб бораётди.

Энг қадимги меҳнат қуруллари

Кенияда ишбилармон одамлар пайдо бўлгунга қадар 700 йил давомида фойдаланиб келинган энг қадимги меҳнат қуруллари топилди.

Тарихдан маълумки, бундан 2,8 миллион йил аввал яшаб ўтган қадимги одамлар “Homo habilis”, яъни “ишбилармон одамлар” деб юритилади. Бироқ америкалик олимлар ўзлари топиб олган тош қуруллар 3,3 миллион йил аввал, яъни “ишбилармон одамлар” пайдо бўлгунга қадар тайёрланганини айтишмоқда.

Бундан аввал Эфиопиядан топилган 2,6 миллион йил олдин тайёрланган меҳнат қуруллари энг қадимий ҳисобланган. Улар Олдувай маданиятига тегишлидир. Кениядан топилган меҳнат қуруллари Эфиопиядагидан кўра каттароқ экани маълум бўлди. Кениянинг Лемекви туманида қазилма ишларини олиб борган Соня Арманд бошчилигидаги Стоуни-Брук университети (Нью Йорк штати) қадимшунослари ер қатламидан меҳнат қурулларини ясада фойдаланилган нуклеус — тош бўлагини ҳам топишди. Мутахассислар мазкур меҳнат қурулларини замонавий одамларнинг илк аждодлари пайдо бўлгунга қадар яшаган кениантроп ёки австралопитеклар ясаган бўлиши мумкинлигини маълум қилишди. Топилган қадимий меҳнат қурулларини ўз кўзлари билан кўрган олимлар мазкур меҳнат қуруллари ҳақиқатдан ҳам “ишбилармон одамлар” пайдо бўлгунга қадар тайёрланганини тасдиқлаган.

Ш.ФАҒФОРОВ тайёрлади

Фестиваль

Буюк юртнинг фарзандлари ёшлар фестивалида бирлашмоқда

Йигит-қизларни мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар, демократик ўзгаришлар билан яқиндан таништириш долзарб масала ҳисобланади. Бу уларнинг жамият ҳаётига нисбатан дахлдорлик туйғусини ривожлантириш ва фаоллигини ошириш билан узвий боғлиқ. Мустақиллигимизнинг 24 йиллигига бағишлаб “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан юртимиз бўйлаб ўтказилаётган “Биз буюк юрт фарзандларимиз!” шиори остидаги ёшлар фестивали ҳам шу мақсадга хизмат қилмоқда.

Мазкур тадбир навқирон авлод вакиллари “оммавий маданият”нинг салбий таъсирларидан асраш, уларни ҳалқимиз ҳамда миллий қадриятларимизга ҳурмат ва садоқат руҳида тарбиялаш, маънавиятини юксалтиришга қаратилган билан ҳам аҳамиятлидир. Ҳаракатнинг энг йирик лойиҳаси бўлган мазкур фестиваль юртимизнинг барча ҳудудини қамраб олмақда.

Қашқадарё вилоятида бўлиб ўтган фестиваль ва тарғибот тадбирларида депутатлар, маданият ва санъат арбоблари, ёш олимлар, тадбиркорлар, спортчилар ҳамда таниқли санъаткорлар иштирок этди. Фестиваль доирасида 70 дан ортиқ тарғибот тадбирлари ташкил этилиб, уларга қарийб 50 мингга яқин ёшлар жалб этилди.

Фестиваль доирасида “Депутат ва ёшлар”, “Президент асарлари билимдонини”, “Оммавий маданият” ва ёшлар маънавияти лойиҳалари, “Ҳоким ва ёшлар”, “Замонамиз ҳаётининг мавзусларида учрашув ва давра суҳбатлари ўтказилиб, тадбиркорлик ва ҳунармандчилик маҳсулотлари кўргазмаси ташкил этилди. Жорий йилги фестивалда “Нурунийлар ёзозимизда” ҳамда “Интернет ва ёшлар” каби янги лойиҳалар ўтказилди. Уларда ёлғиз кексалар, ёрдамга муҳтож қариялар ҳолдан хабар олиниб, ёш авлод онгини салбий таъсир кўрсатувчи ахборотлардан ҳимоялашга алоҳида эътибор қаратилди.

Вилоятда ўтказилган фестивалда юздан зиёд иқтидорли ёшларнинг ижод намуналари Ҳаракат муассислигидаги нашрларда ёритилмоқда, уларни алоҳида тўплам шаклида чоп этиш режалаштирилган.

Умида УЗОҚОВА,
“Milliy tiklanish” муҳбири

Анжуман

Кечаги кундан сабоқ — бугунги шукрона

“... Мустабид тузумдан бизга қандай оғир, қандай ночор мерос қолгани, халқимиз қанча азоб-укубатлар тортганини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. “Пахта иши” деган уйдирма ва бўҳтонлар, Марказдан юборилган, ўзини “де-сантчилар” деб атаган ёвуз кучларнинг қонунни, адолатни, ҳаққимизнинг шаъни ва ғурурини оёқости қилиб амалга оширган қирқдорларни ҳақидаги бор ҳақиқатни тўла очиб бериш лозим. Афсуски, тарихчиларимиз, адибларимиз бу ҳақда кам ёзди”. Президентимизнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси биринчи ташкилий йиғилишидаги бу фикрлари олимлар, ижодкорлар, соҳа мутахассислари зиммасига янги вазифалар билан бирга улкан масъулият ҳам юклайди.

Юртимизда мустақиллик йилларида мустабид тузум даврида қатағонга уч-

раган фан, маданият ва жамоат арбобларининг фаолияти ҳамда илмий-маърифий, ижодий мероси юзасидан муайян тадқиқотлар олиб борилмоқда. Уларнинг илмий меросини ўзида жамлаган танланган асарлар, улар ҳақида илмий монография, рисола ва мақолалар чоп этилмоқда. Бироқ бу борада ҳали қилинажак ишлар — очилмаган кўриклар кўп. Зеро, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, униб-ўсиб келаётган ёшларимизни тарих ҳақиқати билан қурулантириш лозим.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Қатағон қуруллари хотираси” музейида “Ўзбекистонда мустабид тузум даврида қатағонларга учраган ва фаолияти кам ўрганилган, фан, маданият ва жамоат арбобларининг фаолияти ва илмий маърифий, ижодий меросининг истиқлол йилларида ўрганилиши” мавзусидаги республика илмий-амалий анжумани ҳам моҳият-эътибори билан ана шу масалага бағишланди.

Тадбир “Шаҳидлар хотираси” ёдгорлик мажмуасидаги сағана олдида қата-

ғон қурбонлари хотирасини ёд этиш маросими билан бошланди. Унда республикамиздаги олий ўқув юр்தларининг талабалари, устоз мураббийлари, қатағон сиёсати қурбонларининг яқинлари ва мазкур соҳада илмий тадқиқот ишлари олиб бораётган олимлар, давлат ва жамоат ташкилотларининг вакиллари иштирок этди.

Анжуманда юртимизнинг ҳаққоний тарихини яратиш ҳамда уни етишиб келаётган ёш авлод онгига сингдириш ўта муҳим аҳамиятга молик эканлиги, қатағон қилинган ўзбек ёзувчилари, фан ва маданият арбоблари илмий-адабий меросининг мустақиллик йилларида ўрганилиши, халққа қайтарилиши ва уларнинг миллий истиқлол ғояси тарғиботидаги аҳамияти таҳлил этилаётгани таъкидланди.

— Истиқлолнинг дастлабки йилларида қатағон мамлакатимизда тарихий адолатни тиклаш ва унга ҳаққоний баҳо беришнинг давлат сиёсати даражасига кўтарилиши мазкур соҳада кенг кўламли тадқиқотлар олиб бориш учун катта имкониятларни яратди, — дейди “Қатағон қурбонлари хотираси” музейи катта илмий ходими Баҳром Ирзаев. — Ўтган йиллар давомида мустабид тузум даврида қатағон қилинган таниқли ватандошларимизнинг номини абадийлаштириш, маданият ва фан арбобларининг ҳаёти, фаолияти ва илмий меросини ўрганишга оид талай ишлар амалга оширилди. Бугун истиқлол, эрк, озодлик, миллат ор-номуси учун курашган аждодларимиз руҳини шод қилиш биз авлодларнинг муқаддас бурчимиздир.

— Халқимизнинг жуда кўплаб маърифатпарвар инсонлари мустабид тузум даврида қатағонга учраган, — дейди Тошкент Ислом университети талабаси Шерзод Холматов. — Уларнинг аксарияти ижодкорлар бўлиб, миллиятимиз, халқимиз манфаатларини ҳимоя қилгани учун ана шундай оғир, ҳақсиз жазога тортилган. Уларнинг асарларида илгари сурилган ғоялар бугун ҳам долзарб. Бу эса бизни бугунгидек тинч-осуда, фаровон ҳаётнинг қадрига етишга ундайди.

Анжуман қатнашчилари музейида сақланиб келинаётган кўплаб ижодий асарлар, фото материаллар ва бошқа ҳужжатлар билан яқиндан танишдилар.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
“Milliy tiklanish” муҳбири

ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Сарвар ОТАМУРАТОВ, Илхом АБДУЛЛАЕВ, Аҳром АҲМЕДОВ, Сувон НАҲБИДДИНОВ, Мухаммаджон КУРОНОВ, Улугбек МУҲАММАДИЕВ, Акмал САИДОВ, Жалолиддин САҒОЕВ, Аҳтам ТУРСУНОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Исмат ХУДОЕВОВ, Эркин ДОРИПОВ, Абдуғафур МАМАТОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бosh муҳаррир: Бекзод НОРОЕВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (0-371) Кабулхона (факс): 234-69-55, Парламент ва маҳаллий кенгаш депутатлари фаолияти бўлими: 234-01-47, Партия ҳаёти бўлими: 234-86-41, Маданият, маънавият ва ахборот бўлими: 234-87-73, Бosh муҳаррир биринчи ўринбосари: 234-87-74, Бухгалтерия: 234-87-73.

Ҳақми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-2

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Газета ҳафтанинг чоршанба кунини чиқади. 2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Буюртма — Г 425, Адади — 10149. Газетанинг баҳоси келишилган нарҳда.

Навбатчи муҳаррир: Мухтарома КОМИЛОВА

Навбатчи: Аҳмад ЮСУПОВ

Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ

Электрон почта: e-mail: mtiklanish@mail.ru

Босишга топишриш вақти — 21.30.

Топширилди — 23.40.

ISSN 2010-7714